

40/20

MAGAZIN ZAJEDNICE TRENERA
rukometnog saveza srbiјe
IV broj / april 2020.

DOGAĐAJI

EHF Euro 2020

– Početak nove ere

ISTRAŽIVANJE

**Ko vodi srpsku
rukometnu elitu**

REPORTAŽA

**Naši fizioterapeuti
u Mađarskoj**

STRUČNA TEMA

**Taktičke varijante
"brzog centra"**

OMAŽ NAJBOLJIMA

Gužvin pečat

ODJECI EP ZA RUKOMETAŠE

Svetski rukomet ide dalje, srpski stoji

UVODNIK

Vreme za usavršavanje _____ 03

IZ ZAJEDNICE TRENERA RSS

Seminari održani u Beogradu, Vrbasu, Kragujevcu i Nišu _____ 04-05

DOGAĐAJI: EVROPSKO PRVENSTVO ZA RUKOMETAŠE 2020.

EHF Euro 2020 – Početak nove ere _____ 06-07

ODJECI: EURO 2020 NA SKENERU DRAGANA ĐUKIĆA

Svetski rukomet ide dalje, srpski stoji _____ 08-19

ISTRAŽIVANJE: KO VODI SRPSKU RUKOMETNU ELITU

Od Komnenića do Obradovića _____ 20-23

REPORTAŽA: NAŠI FIZIOTERAPEUTI U MAĐARSKOJ

"Od 0 do 24 posvećeni poslu" _____ 24-29

AKTUELNOSTI

Korona kroji kalendar, rukomet na pesku i snegu... _____ 30-33

STRUČNA TEMA

Metodički postupak obuke hvatanja lopte prilikom šuta sa krila _____ 32-37

STRUČNA TEMA

Proprioceptivni trening i njegova uloga u prevenciji povreda _____ 38-41

STRUČNA TEMA

Taktičke varijante "brzog centra" _____ 42-47

VРЕМЕ ЗА usavršavanje

rage kolege, treneri, četvrti broj magazina 40x20 je pred vama. U situaciji u kojoj je čitav svet pogoden pandemijom korona virusa, kao Zajednica i pojedinci čvrsto verujemo da je naša osnovna uloga da poštovanjem svih preporuka državnih organa sačuvamo zdravlje i životе svih ljudi.

U situaciji stopiranih sportskih aktivnosti, utakmica i treninga, prava je prilika da se još više i motivisanije okrenemo stručnom usavršavanju. Zato i prvo izdanje našeg magazina u 2020. godini dolazi u periodu kada želimo da i na ovaj način poručimo da život ne sme da stane, a da pozitivan stav prema stvarima koje taj život predstavljaju, mora da preovlada.

Misija magazina 40x20 koji smo kao Zajednica trenera RSS pokrenuli juna 2019. godine, jeste da promoviše naš sport, pokreće određene teme, prikazuje najbolje prime-re iz prakse i daje šansu članovima da se ostvare i kao autori. Vrata su otvorena za sve. Tako je bilo i ovog puta. Tako će biti i u narednom periodu.

Nadamo se da ćete biti zadovoljnim onim što je uređivački tim magazina pripremio za ovaj broj, a ostaje nam da poželimo da se što pre vratimo normalnom funkcionisanju, trenažnom procesu i takmičenjima, a zatim i svi zajedno okupimo na nekom od naših seminara i nastavimo da radimo ono što najviše volimo, podučavajući nove generacije rukometaša i rukometića širom naše lepe zemlje.

Želimo vam puno zdravlja i sreće. ■

U situaciji stopiranih sportskih aktivnosti, utakmica i treninga, prava je prilika da se još više i motivisanije okrenemo stručnom usavršavanju

Impresum

Osnivač i izdavač: Zajednica trenera Rukometnog saveza Srbije, Tošin bunar 272, 11070 Beograd ■ Telefon: +381 64 8827 283 ■ E-mail: treneri@treneri-rss.rs
Broj žiro računa: 160-480967-50 ■ Za izdavača: Dr Saša Marković ■ Glavni i odgovorni urednik: Života Bogdanović

Tekstovi: Života Bogdanović i Novo Bojičić ■ Stručne teme: Žikica Milosavljević (trener RK Crvena zvezda i nekadašnji reprezentativac naše zemlje), prof. dr Marko Isaković (assistant coach Rukometnog kluba Konstanca, Rumunija) i Miloš Simić (trener seniorskog tima i mlađih kategorija R.K. ASA Tel Aviv, Izrael)
Recezenti stručnih tema: dr Zoran Valdevit. ■ Dizajn i prelom: Novo Bojičić ■ Foto: EHF, IHF, Jozo Čabralja/kolektiff, HRS, Slavko Kolar, SEHA Gazprom Liga, Dragan Zabunović, Ivica Veselinov/RSS, Mladen Lazić, Miroslav Lavrenčić, Drammen HK, Žika Bogdanović

Štampa: PRESSIA doo, Emila Zole 30a, Beograd ■ Tiraž: 500 primeraka ■ Časopis izlazi tromesečno

SEMINARI ODRŽANI u Beogradu, Vrbasu, Kragujevcu i Nišu

Ucilju kontinuirane edukacije trenerskog kadra u organizaciji Zajednice trenera Rukometnog saveza Srbije održani su regionalni seminari početkom marta u Vrbasu, Kragujevcu, Beogradu i Nišu. Zoran Abramović održao je predavanja na temu "hvatanja i dodavanja lopte – obuka mlađih kategorija", odnosno "faza u rukometnoj igri sa posebnim osvrtom na brzu igru sa loptom" u Vrbasu, dok je Zoran Barbulović govorio o "tendencijama razvoja rukometne igre uočene na Svetskom prvenstvu za rukometnike i Evropskom prvenstvu rukometaša".

Seminar u Vrbasu završen je izlaganjem predstavnik Zajednice sudija i kontrolora, Slobodana Višekrune na temu "Instrukcija za primenu Pravila igre prema kriterijumu suđenja na SP 2019. za žene i EP 2020. za muškarce". Na iste teme "hvatanja i dodavanja lopte – obuka mlađih kategorija", odnosno "faza u rukometnoj igri sa posebnim osvrтом na brzu igru sa loptom" govorili su u Kragujevcu Slobodan Jedoksić i Danijel Petković, dok se "tendencijama razvoja rukometne igre uočene na Svetskom prvenstvu za rukometnike i Evropskom prvenstvu rukometaša", kao i u Vrbasu i Nišu, bavio Zoran Barbulović.

U Nišu su predavači bili Nebojša Bokić i Đorđe Teodorović, dok su u Beogradu na dve zada-

Produžen rok za uplatu članarine

Zbog vanrednog stanja produžen je rok za uplatu godišnje članarine trenera za 2020.godinu (aktivne – 4.000,00 dinara i pasivne – 2.000,00 dinara) i trajeće 15 dana po ukidanju vanrednog stanja.

te teme izlagali Velimir Penjović i Nenad Maksić. "O tendencijama razvoja rukometne igre uočene na Svetskom prvenstvu za rukometnike i Evropskom prvenstvu rukometaša" govorio je Saša Kandić.

Drugi regionalni seminari prema postojećem planu trebalo bi da se održe u maju, a Centralni seminar tradicionalno u junu.

Upravni odbor ZT RSS organizuje i sprovodi Regionalne i Centralni seminar rukometnih trenera na koje ga kao obavezu stalnog stručnog usavršavanja obavezuje Zakon o sportu Republike Srbije. Prisustvo na regionalnim i Centralnom seminaru kroz predviđen fond časova stručnog usavršavanja neophodno je u postupku dobijanja i obnavljanja Dozvole za rad i licenci za vođenje ekipa u zvaničnim takmičenjima. ■

EHF EURO 2020 – Početak nove ere

Evropsko prvenstvo 2020 u Austriji, Norveškoj i Švedskoj, po prvi put, sa 24 reprezentacije, označilo je početak jedne nove ere u svetu rukometa koju je Evropska rukometna federacija najavila potpisivanjem novih marketinških ugovora do 2030.

“Ovo Evropsko prvenstvo bilo je potpuni uspeh. Koncept sa 24 reprezentacije se pokazao ispravnim. Sa sportske tačke gledišta turnir je bio izvanredna reklama za naš sport. Velika je stvar povećanje broja timova. Sada veći broj nacionalnih timova ima priliku da uzme učešće na velikoj sceni, a samim tim poveća ambicije i investicije u rukomet. Kreirana su neka nova tržišta i povećan interes tamošnjih zajednica”, kaže prvi čovek Evropske rukometne Federacije, Mihael Viderer, i dodaje:

Ogromna gledanost

“Povećan broj utakmica doneo je i veći broj sudija, a posebno smo ponosni da nije bilo utakmica na či-

ji ishod su uticale njihove odluke. Korišćenje video tehnologije, sistem vraćanja spornih situacija veoma je vredan u tom smislu.”

Signal sa EHF EURO 2020 preuzimalo je čak 90 televizija širom sveta. Gledanost u određenim zemljama bila je izuzetna. Tako je utakmicu Nemačke i Hrvatske u glavnoj fazi gledalo 6.4 miliona u Nemačkoj, dok je finale Španije i Hrvatske putem RTL-a pratilo čak 1.6 miliona Hrvata (65% svih TV gledalaca).

Tehnologija pomera standarde

Po prvi put je finalni vikend igran na stadionu na Tele 2 Areni u Stokholmu. Na finalnoj utakmici između Španije i Hrvatske bilo je 18.000 gledalaca.

Ukupna je mečeva u šest gradova EURO 2020 – Beču, Gracu, Trondhajmu, Malmeu, Geteborgu i Stokholmu gledalo 500.000 navijača što je apsolutni

rekord u istoriji kontinentalnih takmičenja koja se organizuju od 1994. godine. Pored video tehnologije koja je bila na usluzi sudijama, zanimljivijem doživljaju utakmica doprinelo je i dobijanje podataka praćenje utakmica preko “pametne lopte” kompanije Kinexon. Tako su gledaoci i predstavnici medija mogli da saznaju ko je imao najjači šut, ko je najbrže trčao, koji je tim imao najviše dodavanja, a koji je igrač najviše skakao.

Neka se spreme Mađarska i Slovačka

Najjači šut izmeren tokom EURO 2020 bio je Makedonca Filipa Taleskog u meču sa Češkom (141km na čas). Najviše dodavanja tokom turnira imao je Švedanin Džim Gotfridson, ukupno 1414, a najbrži sprint viđen je od strane njegovog saigrača iz reprezentacije Džerija Tolbringa (32km na čas).

Konačan plasman

1.	Španija
2.	Hrvatska
3.	Norveška
4.	Slovenija
5.	Nemačka
6.	Portugal
7.	Švedska
8.	Austrija
9.	Mađarska
10.	Belorusija
11.	Island
12.	Češka
13.	Danska
14.	Francuska
15.	Severna Makedonija
16.	Švajcarska
17.	Holandija
18.	Crna Gora
19.	Ukrajina
20.	SRBIJA
21.	Poljska
22.	Rusija
23.	Bosna i Hercegovina
24.	Letonija

Najviše vremena na terenu provelo je norveško desno krilo Kristjan Bjornsen (7 sati i 46 minuta), dok je najviše pretrčala reprezentacija Španije (ukupno 280.9 km).

Naredno Evropsko prvenstvo za muškarce biće održano od 14. do 30. januara 2022. godine u Mađarskoj i Slovačkoj. Gradovi domaćini biće Budimpešta (kapacitet dvorane 14.000), Debrecin (6.500) i Segedin (8.143), Bratislava (12.500) i Košice (8.350).

U slučaju izgradnje velike arene u Budimpešti (18.000 mesta) ona će biti domaćin finalnog vikenda umesto Pap Laslo Arene koja je tradicionalno domaćin finalnog turnira ženske EHF Lige šampiona. Žreb kvalifikacija za EURO 2022 trebalo bi da se održi u Bratislavi 23. aprila.

Pored dve selekcije domaćina, direktni plasman na EURO 2022 izborili su finalisti EHF EURO 2020, Španija i Hrvatska. Dvadeset selekcija izabrane plasman na kontinentalno takmičenje kroz kvalifikacije. ■

„Odjek, Eho-grčki, predstavlja refleksiju zvuka koji do primaoca stiže sa određenim zakašnjenjem. Kašnjenje je srazmerno razdaljini izvora zvuka i njegovog primaoca“. Negde ovde – između ove dve rečenice koje na Wikipediji definišu značenje samog pojma – reči odjek, želeo bih da započnem svoje videnje: „refleksije“ koja je na našu rukometnu stvarnost ostavilo poslednje EP, i to „i sa zakašnjenjem“ i „srazmerno razdaljini izvora i njegovog primaoca“. Rukomet već dugo ne stanuje ovde, i briga njega za ono što mi mislimo o tome, ide svojim putem, menja se (namerno ne pišem „razvija se“), i srazmerno sve više udaljava a da toga nekako nismo ni svesni... Ipak, iz poštovanja prema čitaocima ovih redova i prema svemu onome što rukomet meni lično znači, potrudiću se da iskreno odgovorim na pitanja koja ste mi postavili i otvorim neka druga. Jer: „Cogito, ergo sum“ ili „Mislim, dakle postojim“.

Dragan Đukić,
autorizovani tekst

Svetski rukomet ide dalje, SRPSKI STOJI

Od 9. do 26. januara 2020. u Austriji, Norveškoj i Švedskoj održano je 14. evropsko prvenstvo za rukomete. Trijumfovala je selekcija Španije koja je u finalu bila bolja od Hrvatske. Bronzu je prigrabila Norveška. Srbija je sa tri poraza iz isto toliko utakmica završila šampionat posle prve faze takmičenja. Na kraju joj je pripalo 20. mesto u generalnom plasmanu, što je najlošiji plasman naše reprezentacije na šampionatima Starog kontinenta. Kroz formu intervjuja za sveobuhvatnu analizu proteklog kontinentalnog prvenstva izabrali smo našeg poznatog stručnjaka Dragana Đukića, jednog od retkih trenera na svetu koji može da se poduci da je bio kormilar čak šest reprezentacija (Crna Gora, Izrael, Makedonija, Jordan, Švajcarska i Velika Britanija).

EURO 2020 bio je poslednje veliko takmičenje u ciklusu do Tokija. U kom pravcu rukomet ide ako se pogledaju turniri od Rija na ovamo? U čemu napreduje, u čemu nazaduje, a u kom segmentu igra najviše može da se razvija?

Kako se na žalost čini u ovom trenutku, možda januarsko prvenstvo Evrope bude i poslednje veliko takmičenje u ovoj godini, mada to definitivno nikao ne bi želeo. Život ide nekim samo njemu znanim putevima, a nama preostaje da ostanemo pozitivni i verujemo da iako u ovom trenutku situacija ne izgleda baš tako sjajno, (odloženi su olimpijski kvalifikacioni turniri, prekinute sve klupske/reprezentativne trenažne i takmičarske aktivnosti...), da će život i sport dobiti i ovu bitku te da će Tokio biti jedan novi početak, i potvrda da je sve ovo sto čini našu stvarnost danas, ostavljeni iza nas... Možda je mesto (i vreme!), da se na globalnom nivou glasno postavi to tako često izbegavano pitanje „hiperinflacije rukometnih takmičenja“ i kao „pitanje svih pitanja“ otvorena, javna, jasna, argumentovana diskusija o Kalendaru takmičenja u svetu rukometa! Zagledani svako u svoje dvorište, Evropska i Svetska rukometna federacija, svako sa svojom, naglas izraženom „brigom o rukometnom sportu“, a svaka do kraja zakopana u svom rovu i vodeći računa jedino o sopstvenim interesima, zajedno obesmišljavaju

samu igru i čine je sužnjem zakona profita, stavljući ga tako ispred svega onoga u šta se najčešće zaklinju: brige za naš sport, sportiste, igru, generacije koje dolaze... Da bi bilo jasno o čemu tačno govorim, zamoliću svakog ko je već odvojio vreme da pročita ove redove da na trenutak zastane, i pokuša da u sebi (bez pomoći Google-a!), izgovori imena pobednika velikih takmičenja samo u ovom Olimpijskom ciklusu – od Rija do Tokija! Ako to ne budemo u stanju, a mali broj će nas zaista i biti, onda nešto nije u redu sa ovom igrom a ne sa nama samima ili pak onim nesrećnim trenerom selekcije Srbije i njegovim već odavno „legendarnim“ pitanjem: Evropsko? Svetsko?... Prekidanjem klupskih takmičenja usred sezone, odlaskom na najvažnija reprezentativna takmičenja bez iole ozbiljnih priprema (a sve više smo svedoci i nadolazećeg trenda dolaska na takmičenja sa ekipama „selektiranim“ od onih igrača koji žele da budu deo ovakvo „organizovanih“ šampionata), svi zajedno, bilo svesno ili nesvesno učestvujemo u obesmišljavanju važnosti takvih titula

Norveška je igrala ubedljivo najbolji rukomet na EP, a Hrvatska je u onih 80 minuta u Tele2 arenii idejama, mudrošću i lukavošću svog trenera, te fanatičnom voljom i verom tima u sebe, napravila podvig

Od 2000-e do danas održano je neverovatnih 26 rukometnih takmičenja! (11 EP, 10 SP i 5 OI) Tokio bi trebalo da bude 27-o, a četiri ubedljivo najuspješnije nacije su bez dileme: Francuska sa 16 medalja, te Danska, Španija i Hrvatska, sve sa po 11. A o kakovom šampionskom karakteru se radi kad je u pitanju selekcija Francuske, najbolje nam govori podatak da su od 11 odigranih finala dobili 10 (fantastičnih 91%) i čak 6 od svojih 7 mečeva za bronzu (86%)!

i od rukometa stvaramo jedan instant-proizvod, da ne napišem neku težu reč. U svemu tome, i mi sami, (treneri-selektori), baš oni „od kojih sve zavisi“, upadamo u zamku i sami sečemo granu na kojoj sedimo: prepisujući jedni od drugih, idući linijom manjeg otpora i nezameranja (sa sredinom, federacijom, sopstvenim igračima), i uza ludno pokušavajući da kompromisima oko selektiranja, vremenu za pripreme, načinu priprema, pravom da budemo drugačiji itd.), sami „razrešimo“ navedene probleme u kojima se rukomet u stvarnosti nalazi... Bez namere da perem ruke od krivice, ali i dužan da u ime svih ovih ljudi podignem glas i jasno kažem da smo svi zajedno taoci gore navedenih činjenica i da je to što rukomet kaska (parafraziraču: „ako se ne menjaš i ne napreduješ onda je sigurno jedino da nazaduješ“), definitivno briga svih subjekata rukometne igre! I da budem dovoljno jasan u odgovoru, nije bilo prilike da vidimo nekih posebnih noviteta kada su u pitanju odbrambene formacije, specijalno nije bilo ništa revolucionarno novo kad su u pitanju napadačke akcije (dobro poznate „varijacije na temu“ prenete iz klupske rukometne sredine), a da ne bih bio shvaćen kao pesimista ili kritizer jer to zaista po vokaciji nisam, moram da istaknem ono što raduje (ma koliko to nesuvliso zvučalo nakon trijumfa ubedljivo najstarije ekipe na tak-

mičenju – Španije (sa 31,2 god u proseku), je pojava jedne nove generacije igrača – uzeću tu kao primer nastup selekcije Mađarske (sa 24,8 god. druga najmlađa na šampionatu!) ili recimo Norveške koja svoje uspehe u poslednjim godinama ostvaruje sa timom koji je još uvek i te kako mlađ (25,9 god. u proseku), tako da možemo reći da je borba za novi svetski poređak i Olimpijske Igre u Parizu, kao prirodnji ciklus i vrhunac svih onih takmičenjima u godinama koje nam predstoje, već počela!

Da li su novi format takmičenja, mečevi na svaka dva dana i više prostora za odmor za najbolje, pomogli da gledamo kvalitetniji rukomet? Prvenstvo je trajalo 18 dana, finalisti su odigrali 9 mečeva.

Hajde da progovorimo prvo nekoliko reči o samom formatu: 24 ekipe ili dva puta više od „originalnog“ početka u Portugaliji pre dvadeset šest godina, 3 zemlje organizatora (AUT/SWE/NOR), 6 gradova (Beč, Grac, Trondhajm, Malme, Geteborg, Stokholm) i želja EHF-a, da pokaže/dokaže „globalnost“ našeg sporta. Što se mene lično tiče ostaće mi upamćeno kao jedno od retkih na kojem nisam bio neposredni svedok, (još od 1990-e kada sam kao jedan od nas 50-tak (!) iz trenerske delegacije RSS-a koji smo prisustvovali tadašnjem

Utakmica koja je trebala da doneše najbolji rukomet i jedno spektakularno finale, donela nam je duel dva grogirana boksera, u kojem je tim, koji je malo bolje rasporedio svoje snage i imao za nijansu raspoloženijeg golmana, na kraju i trijumfovao

šampionatu sveta u CSSR i kojima je blaženopočivši Kazimir – Miro Fulgoši delio i konkretne zadatke u praćenju statistike, zapažanja, bio sam prisutan na gotovo svim. Da me neko ne shvati pogrešno, „ondašnji“ RSS bio je tek organizator putovanja, troškove smo pokrivali sami, a svako dalje poređenje sa današnjom situacijom ostavljam vama na dušu... Ele, zbog obaveza prema selekciji Gruzije čiji sam deo ekspedicije bio u istom terminu (smatram da EHF kao krovna organizacija ne bi trebala ni da dozvoljava organizaciju bilo kojih drugih rukometnih takmičenja u vreme održavanja Prvenstva Evrope a ne da ih još i sama organizuje!), a ne zbog (po)prilično visokih cena kompleta karata (u grupi 113€-177€, u glavnoj fazi 306€-478€ a

na dnevnom nivou 62€-93€), bio sam u prilici da zahvaljujući mom provajderu ispratim na ekranu svog kompjutera kompletan šampionat i budem istovremeno u tri različite zemlje „aktivan“ pratilač svih dešavanja. Da bi se dobila prava slika ovako zamišljenog prvenstva, i deklarativno povećanog broja dana za odmor, „osluškivanja“ onoga što kažu igrači, brige za kvalitet rukometa itd. morali bi se staviti u kožu neposrednih učesnika. Ako već spominjemo finaliste, hajde da progovorimo i o tome, da su pored navedenih 9 utakmica, morali da doputuju na šampionat i da se sa njega vrate, a da pri tome promene najmanje dve/ tri zemlje (u slučaju Španije to bi izgledalo ovako

Doveo Norvežane do bronce: Sandre Sagosen

Golovi po pozicijama (struktura napada na dva poslednja EP)

9 m	25%
Prolaz	10%
6m/PV	20%
Krila	20%
Kontranapad	15%
7 m	10 %

Preraspodela strukture napada: Još od SP 2009. broj golova sa linije od 6 m konstantno je veći od broja golova sa 9 m. Ukupan broj napada na EP 2018. po jednoj ekipi bio je 56, a broj tehničkih grešaka po timu 10.

Trondhajm (NOR), Beč (AUT), Stokholm (SWE), dok je Hrvatski zemljopis bio nešto „humaniji“ – Grac, Beč (AUT), Stokholm (SWE). Pomnožite sad to sa brojem prevoznih sredstava koja su morali da promene, hotelima, dvoranama i različitim klimatskim uslovima koji vladaju u Januaru na našem kontinentu (i u navedenim zemljama!), povećanim obimom skoutinga jer se i broj potencijalnih rivala povećao, pa će vam biti jasnije koliko se u stvarnosti dobilo, a koliko izgubilo ovakvom organizacijom prvenstva i koliko su slobodni dani bili i zaista „slobodni“... Jeste li čuli da je neko uopšte spomenuo treninge, oporavak, regeneraciju? Ne-kako je postalo uobičajeno da u ovo doba godine govorimo, tačnije uglavnom samo konstatujemo o specifičnom „danku u krvi“ koje plaćaju igrači i to oni najbolji od njih, oni zbog kojih publika i dolazi u dvorane (setimo se Neagu i Kurtović na prošlom EP za žene, ili na primer Roda i Cindrića kod muškaraca ove godine, kao samo nekih od takvih

primera). Moj lični „favorit“ nebrige je utakmica za bronzanu medalju koja je „popunjavala“ prazni hod u subotnjem programu, a u kojoj je selekcija Norveške manje od 24h posle jednog od najupečatljivijih rukometnih spektakala u poslednjoj dečeniji moralu ponovo na teren... I kao „šlag na torti“, utakmica koja je trebala da doneše najbolji rukomet i jedno spektakularno finale, donela nam je duel dva grogorana boksera, u kojem je tim koji je malo bolje rasporedio svoje snage i imao za nijansu raspoloženijeg golmana, na kraju i trijumfovao.

Francuska je u padu od 2017. godine uprkos velikom broju kvalitetnih igrača. Gde vidite problem francuskog tima i da li je on samo na klupi?

Ne znam da li mogu da se složim sa ovom vašom konstatacijom. Srebro 2016-e na OI u Riju, zlato na SP 2017, bronze na EP 2018 i SP 2019 potvrda su toga da je Francuska još uvek na samom vrhu, ali da i ostali u rukometu žele svoj komadić slave! Pričično „bezbolno“, u svoj seniorski tim uveli su generaciju igrača rođenih 1994-e i mlađe (Turno '94, Remili '95, Fabregas '96, Mem, Lagard i Ričardson '97, Prandi '98...) koji će na Olimpijskim igrama na domaćem terenu 2024-e biti u najboljim godinama. Ne zaboravimo da su EP u Beogradu 2012 završili kao 11. (!) i da su svi još onda govorili da je to kraj Francuske dominacije, a oni su samo par meseci kasnije osvajanjem Olimpijskog turniru u Londonu pokazali da vrlo dobro znaju šta žele i kako to da ostvare. Francuska je danas mnogo više od dominantnog tima kako je to bilo do pre par godina, to je u ovom trenutku lider Evropskog rukometa po najznačajnijim faktorima kao sto su: stabilno domaće takmičenje – Liga sa najvećim ulaganjima u Evropi, sigurnim finansijama, odličnom organizacijom i stalno rastućim interesovanjem; jedinstveni sistem rada sa mlađim kategorijama – akademije pod patronatom države, program razvoja rukometa razvijen do najsitnijih detalja, planovi, programi i konstantno praćenje svakog potencijalnog pojedinca; originalni način edukacije trenera zasnovan na saradnji sa najvišim obrazovnim institucijama, kuća rukometa sa fenomenalnim uslovima za rad svih selekcija, (kancelarije saveza, dve dvorane, dva hotela, kongresne sale). I sve to isto tako i u ženskoj konkurenciji... Ako jednom budemo zaista propadali pristao bih da to bude baš ovačko! No, u ljudskoj prirodi je želeti više, želeti bolje, želeti još, pa je to ovog puta svojim poslom platilo i jedan Didije Dinar potvrđujući koliko je različito biti danas na čelu nekog tima (nakon EP ista sud-

Struktura trenerskog kadra na EP 2020.

<45 god.	7
45-65. god.	16
>65 god.	1
Prosek	48 god

Od ukupnog broja trenera, samo tri reprezentacije su predvodili stranci! (13%). Stranci selektori: EP 2014. (2), EP 2016. (7), EP 2018 (5), sve od 16 ekipa. EP 2020 od 24 ekipa (3). Nakon EP promenjeno je sedam selektora (30%) od čega su čak četvorica iz grupe <45 god.

bina zadesila je i Prokopa (GER), Kokšarova (RUS), Andersona (SWE), Bebeška (UKR), Uščinsa (LAT), pa i našeg Peruničića (SR), nego u vreme njegovih legendarnih prethodnika Konstantinija (1985-2001) ili Oneste (2001-2016). Ali, zar nije tako i u nekim drugim oblastima života? I naravno da što se mene lično tiče, ne delim mišljenje da je ovo nešto čemu treba težiti, jer je opšte poznato da bez kontinuiteta nema ni uspeha a ni rezultata, ali je isto tako i preuzimanje odgovornosti način da počažete svoju zrelost i veličinu.

Španci su istrpeli Riberu na klupi posle startnog neuspela na SP 2017 i u tri godine došli do dva zlata. Da li je španski uspeh produkt, pre svega, trenerskog pečata u odnosu na individualni kvalitet?

Ništa ne uspeva kao uspeh! I ako govorimo o uspehu a ne govorimo o neuspehu vidimo samo polovicu slike! Da, gledano globalno španski treneri su osvojili sva prva mesta! Na Pan Američkim igrama (u borbi dva španska stručnjaka), u Aziji (dominacija Katra i super tima sačinjenog uglavnom od stranaca polako bledi ali još uvek traje), prvak Afrike je Egipt Garsije Paronda (ali je i domaćin Tunis koji je izgubio titulu i direktan plasman u Tokio imao na klupi Tonija Geronu). Ili setimo se kako su prošli Vardar, Brest Meškov ili lane CSM, sa nekim kadrovskim rešenjima gde je posedovanje pasoša sa natpisom „Espana“ bilo najveća preporuka... Možda je ispravnije reći da su španski treneri svuda pa da otuda dolazi i njihova dominacija. Neminovno sve ovo implicira pitanjem: ot-kud Španci svuda? Da li je razlog tome produkcija

igrača, znanje jezika, rukometne taktike, besprekorna analiza protivnika ili možda specifična vrsta socijalne inteligencije da igračima dozvole znatno veću ulogu u „donošenju odluka“. Trudim se da pažljivo pratim evropski klupske rukometne ligu i ko u njoj sada igra: mladi španski igrači – što bi bilo očekivano imajući u vidu veličinu populacije i kvalitetan trenerski kadar ili pak jeftini Brazilci, Italijani, Argentinci... Nemam zaista ništa protiv trenerskih veličina Rivere, Kadenasa, Pastora, prijatelji su mi i gajim lične simpatije i poštovanje prema njima i njihovom radu, ali pitam se otkud to da smo u stanju da istrpimo i damo stvarnu priliku jednom Parondu, Davisu ili Pisoneru (uz dužno poštovanje njihovog trenerskog umeća), a da nemamo ni trunku strpljenja za nekog Matića, Perića, Peruničića? I u kojem su to elementu rukometa bili bolji i kroz igračke karijere (od spomenutih asova svetskog rukometa), ili čime su to konkretno baš nas, ovde zadužili a da to nije učinio na primer jedan Stefanović, Andđelković ili Ilić? Ako me pitate da li je vreme trenera koji grade i stvaraju iza nas, ja zaista mislim da nije, a da to što su gotovo „neprimetni“ i možda trenutno van „interesovanja“, nije razlog da ih negiramo, jer „svaka moda do vremena“. A ako smo već spomenuli Žordija Riberu, moramo biti do kraja iskreni pa reći da je on jedan tipični primer upornosti, studioznosti, marljivosti i da je kroz čitavu svoju karijeru pojma reči „trener“ stavljao u ram koji ona i zaslužuje. Nećete uspeti da budete na nijednom takmičenju, klubskom ili reprezentativnom, seniorskom ili mlađih kategorija, a da ne primetite negde u uglu dvorane tog tihog, nenametljivog čoveka kako pažljivo pratiti, zapisuje sve što se dešava na terenu i oko njega. Skica je to za portret čoveka koga trenerski put nije mazio i gradio ga je u skladu sa svojim karakterom strpljivo i uporno, na klupama „malih“ klubova: Aratea, Galdara, Bidasoe... čekavši (i dočekavši svoju priliku!), u čekaonicama Argentine i Brazila, da predvodi selekciju svoje zemlje tek onda kada se Španija 2016-e nije plasirala na OI u Riju, da bi danas četiri godine kasnije, stojao sa svojim timom po drugi put na krovu Evrope (titule 2018. i 2020.), potvrđujući još jednom da znanje, rad i istrajnost nikako nisu slučajnost, a da je tim snažniji od svakog pojedinca... I zato, samo bez generalizacije molim!

Prepoznatljiva obrana: Hrvatska u meču sa Nemcima

Norvežani su po četvrti put bili u polufinalu i ponovo ostali bez zlata. Da li će doći i njihovih "pet minuta" ili ovo kod jedne selekcije može da izazove kompleks velikih utakmica?

Gоворити о Норвешкој, знаћи говорити о тиму који се годинама трудио да изаде из сенке изузетно успешне јенске селекције. Са подсмехом се гледало на њихове напоре, и у јаргону говорило о „скјашима“ који истину имају индивидуалног потенцијала (Еге, Локе, Тведтен, Кјелинг...), али нису у стању да буду тим. Требало је да се појави један superstar какав Sagosen већ јесте (а ако га здравље послужи још дugo ће то и бити), и једна генерација младих играча која нema респекта ни према кome и која је gladна трофеја, успеха, великих такмиčenja, да све то избрише у труну! Мој dragi пријателj Dragan Adžić, често зна да овaj по свему neophodan kriterijum uspešnosti назива „karakterom“ или „NE давањем NA себе“, а мene заista мало ко у данашњем рukometu на прави начин подсећа – sem спомињане Norveške i eventualno Pereirinog Portugala u сезони за нама, koliko je „glad“ važan faktor svakog rezultata. Stari lav se неће одрећи prestola све dok млади не покаже желju да га одатле i склони, а они су već tu, snažni, beskompromisni, „moderni“ sazreli kroz dva finala na poslednja dva првенства света i ovom bronzom. Budimo iskreni, Norveška je igrala ubedljivo najbolji rukomet na EP, a Hrvatska je u onih 80 минута u Tele2 арени идејама, mudrošću i lukavošću svog trenera, te fanatičnom voljom

i verom tima у себе, направила подвиг налик на onaj opevanoj u народној песми (kad Obilić kaže: „Jao meni do Boga miloga...“). Iako pri tom znamo da su bili jedna od најмлађих екипа на шампионату (са 25,9 година), да су им најбољи играчи, носиoci игре, u најбољим dvadesetim (Sagosen 25, Bergerud 26, Rajnkind 27, i da igraju u врхунским Evropskim klubovima (PSŽ, Flensburg, Kil) onda nam je jasno da ћe na vrhu još dugo i остати. I kao odgovor на Vaše pitanje, poslužiće se primerom из ne tako давне прошlosti (istorija je уčiteljica живота и када nemamo odgovor на неко пitanje често је dovoljno само да bacimo pogled unazad!). Елем, Danska je почетком ovog века – u periodu od 2000. до 2008. bila sinonim za екипу sa kompleksom polufinala. U tri uzastopna на Evropskim првенствима i два на svetskim rivali bi se menjali ali su oni redovno губили te мећеве, i највећи експerti ове игре су јавно говорили о njihovom „kompleksu“ a evo njih данас, u уlozi вајећих Олимпијских i Svetskih шampiona, i sa još dve evropske titule u riznici, sa ukupno 11 medalja od 2000. па на овамо, u krugu најуспешнијих Evropskih nacija – одmah iza nestvarnih francuskih 16(!) i uz rame sa Шпанијом i Hrvatinama, које imaju takođe по 11.

Hrvatska je dominirala одбраном 5:1 sa Duvnjakom као предњим. Које су основне карактеристике те одbrane?

Lino Červar – prilog за биографију једног шампиона. Како другачије u jednoj rečenici назвати све

Hrvatska igra je potvrda tako често isticane i još чešće zaboravlјane floskule da je одбрана основна карактеристика једне рukometne škole, tj. baš onaj element igre po kojem vas prepoznaju, ono što ste vi sami!

ono što je Hrvatska pokazala на ovom шампионату. Тренerski rukopis tako видљив u igri jednog TIMA, одбрана као prepoznatljiv, заштитни знак i kada su ih svi već otpisali (izostanak Cindrića, Karaćića u најваžnijim trenucima), fanatična vera u себе, svoju filozofiju rukometa, ono što treniraju, igraju, rade, i ogromno neskriveno поštovanje prema dresu који nose... 5:1 ili 3:2:1? (stalna dilema kod onih који ih прate, a oni ћe valjda bolje znati što to тачно igraju), uz hrabrost да se изаде из okvira i rizikuje kad god je то потребно – било да je то игра без golmana (u obliku 7:6 ili u situacijama sa чovekom manje), ili promeni zonska

Broj napada po utakmici (osam najboljih ekipa)

SP 2009.	58,1
SP 2011.	61,5
SP 2013.	59,3
SP 2015.	53,9
SP 2017.	54,1
SP 2019.	51,0

Trend smanjenja broja napada i broja golova na utakmici (kod осам најбољих екипа) континуирано траје још од SP 2011!

formacija ako je to potrebno – jer tim koji ima samo jednu, u stvarnosti nema nijednu.... Sve to zajedno, potvrda je tako često isticane i još češće zaboravljane floskule da je odbrana osnovna karakteristika jedne rukometne škole, tj. baš onaj element igre po kojem vas prepoznavaju, ono što ste vi sami! Umesto neizgovorenog pitanja o nama, na ovom mestu potruditi se da nas sve podsetim prapočetka zonskog sistema 5:1, starom gotovo kao i sama rukometna igra, njegove „nadogradnje“ (stvaranjem 3:2:1 zone kao pokušaja da se uklone „nedostaci i mane“), preko skoro potpunog zaborava pa do trijumfalnog povratka na krilima Francuza i one njihove naknadne, pomalo „misteriozne“ odluke od pre par godina da ga više ne igraju... U čemu je dakle tajna, ako svi već odavno poznajemo osnovne postulante ove zone, ako živimo u svetu gde informacije putuju brzinom svetlosti, i gde se „sve zna“, i kako to da ni najbolje ekipe sveta (Španci, Norvežani, Nemci) ne mogu da reše tu „jednostavnu“ jednačinu koju im je zadao profesor Lino, najvremešniji trener od svih 24 na prvenstvu, (čak 9 tj. 10 godina više od dvojice sledećih po godinama najstarijih – Ševcova ili Gudmundsona)?! Odgovor je prilično „lak“ naoko jednostavan, trebate „samo“ da ubedite svoje igrače, posebno one najbolje među njima, stvarne liderе tima u važnost, u značaj, u prednosti koje igra u odbrana donosi. I da, to je to! Jer napad dobija utakmice, a odbrana donosi trofeje. Govoriti o Hrvatskoj 5:1 zoni a ne govoriti o Duvnjaku, je isto kao ne reći da je Ričardson bio baš onaj „X-faktor“ u Francuskoj varijanti. Ali, zar najveće sportske priče iz istorije sporta nisu slične? Džordan-Džekson, Zinaida-Igor ili pak Ivano-Lino, potvrde su da su oni najbolji zaista najbolji u svim elementima igre! I da, kad jedan takav as, daje celog sebe timu i usredsređen je na svoj zadatak kao na najvažniju stvar na svetu, onda jednostavno ne možeš da ga u tome i ne pratiš! Ali tek da ne pomislite da putevi do uspeha vode prečicama i „preko noći“, Hrvatska je ovu generaciju stvarala kaleći je još na Mediteranskim igrama u Španiji 2018, (dok smo mi „jurili“ okolo tražeći igrače i trenera koji bi otišli na to „bezvezno“ takmičenje), osvojivši zlatnu medalju sa timom sačinjenim od većine ovih momaka, igrajući pri tom jedan ekstra zanimljiv meč u polufinalu sa domaćinom (rešen tek nakon produžetaka!), u sudaru timova valjda „slučajno“ predvođenim sa baš ova dva trenerska imena vrlo spominjana u tekstu... IHF Seminar u Tbilisiju 2019, doneo je vrlo zanimljivo predavanje španskog stručnjaka

Žorža Duenjasa o konstantnom smanjenju broja napada na velikim takmičenjima. Podvucimo ovde još jednom, odbrana nikada nije bila trend, ona je uvek bila strategija, filozofija! Upitajmo se koliko joj pažnje poklanjam na treninzima, koliko strasti za igranje u njoj prenosimo na igrače sa kojima radimo, na kraju i koliko uvažavamo ovaj deo igre kad vrednujemo naše igrače ili da li baš svi imamo trenere golmana u svojim klubovima i koliko smo svesni važnosti njihovog rada... Priču o trenerskim timovima – neka ipak ostane zabeleženo da je Norveški tim imao čak njih petoricu na ovom EP (!), o Linu koji odavno priprema svoju zamenu nakon OI u Tokiju u liku talentovanog Horvata, o Makedoncima koji uveliko guraju u trenerske vode igrače iz prethodne generacije – Brestovca i Aluševskog na primer, ali i neke druge koji već rade po njihovim klubovima, ili o tome šta smo to mi do sada učinili da pomognemo jednom Rojeviću, Komneniću, Teodoroviću, Stojanoviću, Maksimoviću...O svemu tome neki drugi put.

Učinak reprezentacije Srbije na EURO 2020? Razočaravajuće ili u skladu sa kvalitetom sastava koji je Peruničić poveo?

Braniti 20, 18. i neka slična mesta (plasmani naši reprezentacije na poslednja dva velika takmičenja), unapred je izgubljeni rat i uzaludno rasipa-

nje energije i ja ne bih da to radim. Svaljivanje krivice na pleća samo jednog čoveka pa makar bila onoliko velika kakva ima Nenad Peruničić ili sa druge strane, posipanje pepelom kako „više nemamo igrača“, značilo bi ono najgore – da smo se predali, da ni sami ne verujemo da može bolje, da može drugačije. Rukomet u Srbiji je u

ovom trenutku u borbi za sopstveni opstanak, za preživljavanje i to uopšte nije fraza! Da bih približio čitaocima o čemu zaista pričam, poigraću se nekim zvaničnim podacima, a ko poželi može i sam da nastavi svoju ličnu potragu. U svetu ima 27.000.000 (registrovanih) sportista koji se ba-
.....

Pitam se otkud to da smo u stanju da istrpimo i damo stvarnu priliku jednom Parondu, Davisu ili Pisoneru (uz dužno poštovanje njihovog trenerskog umeća), a da nemamo ni trunku strpljenja za nekog Matića, Perića, Peruničića...? I u kojem su to elementu rukometa bili bolji i kroz igračke karijere (od spomenutih asova svetskog rukometa), ili čime su to konkretno baš nas ovde zadužili, a da to nije učinio na primer jedan Stefanović, Andelković ili Ilić?

Razočaravajući ili realan učinak na EP 2020: reprezentacija Srbije

ve ovim našim divnim sportom. U procentima to iznosi neznatnih 0,35% svetske populacije. Nарavno, statistika je kao bikini, ponešto otkrije ali ono najvažnije dobro sakrije! Gde se nalazimo mi u svemu tome? Po zvaničnom podatku Ministarstva Prosvete i Sporta (istina iz 2006, ali ne verujem da je sada situacija puno drugačija, makar ne na bolje...), u Srbiji postoji 335 registrovanih rukometnih klubova sa ukupno 5.319 sportista što čini nepojmljivih 0,075%!!! Skoro pa pet puta manje od svetskog proseka!!! Koliko je kriza zaista duboka, postaje jasnije tek kad se uporedimo sa nekom zemljom slične veličine – uzeću za primer Dansku gde 127.358 registrovanih sportista trenira u 1057 rukometnih klubova! Dobro ste pročitali, na svakog rukometara/rukometnicu ovde, kod nas, dođe njih 24 u Danskoj, pa nam se tako možda učini razumljivija dubina problema u kojem se nalazimo. Borba za svako novoupisano dete u rukometu = borba za egzistenciju rukometa! I da ne mislite da je izrečeno samo pusta demagogija, poslužiće se primerom Nemačke rukometne Federacije (4.400 rukometnih klubova, 750.000 registrovanih sportista), koja je kao prioritetni zadatak pokrenula projekt pod nazivom „2020+“, u kojem su postavili sebi za cilj da do kraja godine dođu do cifre od 800.000 sportista! Ako želimo da ozbiljno govorimo o seniorskoj reprezentaciji, onda je neminovalno da za bolje rezultate moraju da postoje osnovni preduslovi, no hajde da krenemo nekim redom: Nije tajna da već godinama nemamo stručni savet, a baš me zanima kome bi to smetalo da čuje mišljenje jednog Zorana Živkovića na primer?! i dok tek godinu dana mlađi Tramp nije

Rukomet u odnosu na druge sportove u Srbiji po broju klubov/sportista

Sport	Klubovi	Sportisti
Fudbal	2.035	122.854
Košarka	785	45.000
Karate	282	21.000
Odbojka	212	6.277
Rukomet	335	5.319

Napomena: Podaci Ministarstva omladine i sporta iz 2006.

Retka svetla tačka u srpskom timu: Lazar Kukić

star da vodi SAD, ili dve godine stariji Bajden da bude kandidat za novog predsednika najmoćnije zemlje sveta, nama je neko ko je i kao igrač i kao trener osvajao najveće trofeje, olimpijske i svetske šampionate, star i „de mode“ za bilo koju funkciju u rukometu (!) Setimo se da smo gotovo isto do skoro mislili i o pokojnom profesoru Pokrajcu, pa tek sada polako shvatamo koga smo u stvari izgubili... I ništa nas ne „košta“ da deklarativno izgovaramo (istina sve tiše i tiše!), kako želimo na Olimpijske igre spominjući Pariz 2024. kao naredni cilj, a da pri tom nemamo ni papir sa spiskom igrača na koje računamo za samo 4 godine od sadašnjeg trenutka! Tek kao ilustraciju drugačijeg razmišljanja, navešću jedan primer iz ličnog iskustva, Februara 2012, šest meseci pred Olimpijske igre u Londonu, bio sam učesnik sastanka u organizaciji Ministarstva Sporta Velike Britanije i Britanskog Olimpijskog Komitea gde smo bili dužni da prezentujemo program (vrlo ozbiljno napisan na više od 120 stranica!) sa spiskovima igrača, detaljnim budžetom, načinom priprema, planiranim utakmicama, putovanjima za... Rio 2016! Ako uporedim to, sa situacijom u kojoj se nalazimo, gde još uvek nema ni jasnog plana ali ni selektora, tog novog, „najnovijeg“... Naravoučenje za RSS: koga god da iza-

Svaljivanje krivice na pleća samo jednog čoveka pa makar bila onoliko velika kakva ima Nenad Peruničić ili sa druge strane, posipanje pepelom kako „više nemamo igrača“, značilo bi ono najgore – da smo se predali, da ni sami ne verujemo da može bolje, da može drugačije

berete, dajte mu odrešene ruke i pustite ga neka već jednom počne da radi! I da, svaka pomisao o prečicama je zabranjena! Ulaganje u sopstveni trenerski kadar je investicija, ulaganje u sutra, i pokušajmo da izađemo već jednom iz tog juče, iz tog šta smo, ko smo „bili“! A mi, drage kolege treneri, hajde da za početak „poplavimo“ Evropu učestvujući na seminarima i školama rukometa, jer od svakoga ima ponešto da se nauči. Za vreme prošlog EP u Hrvatskoj, EHF je (uz su-organizaciju Hrvatskog rukometnog saveza), organizovalo seminar na kome je učestvovalo više od 700 trenera! Koliko nas je bilo tamo? Ove godine na sličnom kongresu za vreme EP u Austriji bilo je tek dvojica trenera sa ovih prostora: B. Butulija i F. Kokuca, a i oni možda više zbog sopstvene Master Coach edukacije. Ipak da li je dobijanje/produženje naših diploma taj osnovni razlog da bi poslušali neke od najvećih stručnjaka našeg sporta, i da naučimo nešto novo ili bar potvrdimo sopstvena znanja o igri koju najviše volimo?! I na kraju, da li se sve završava onog dana kada dobijemo „papir“ ili u stvari tek tada počinje? Čika Duško Radović je imao jednu sjajnu misao tako prikladnu za našu kompletну situaciju: „Ko ne zna šta mu je, neka pogleda gde mu je. Pa ako ga ne nađe – to mu je.“

Najstariji trener u Super ligi: Ljubomir Obradović

Kompletan sport u Srbiji stao je u trećoj nedelji marta nakon uvođenja vanrednog stanja zbog širenja korona virusa. Super Liga Srbije za muškarce dobila je epilog u pogledu učesnika plej-ofa i plej-auta kolo pre kraja regularnog dela sezone. Ekipe Dinama, Železničara, Partizana i Novog Pazara boriće se za titulu i plasman u evropske kupove sa Vojvodinom i Metaloplastikom, učesnicima regionalne SEHA lige u doigravanju koje je trebalo da počne prvog vikenda aprila.

Za opstanak u ligi bitke će voditi Kikinda, Proleter, Obilić i Crvena zvezda. Četiri od 14 klubova elitnog srpskog takmičenja menjali su trenere tokom ove sezone (Crvena zvezda, Kikinda, Šamot i Partizan).

Najmlađi trener u Super ligi, Akim Komnenić (1983), sa svojim timom pančevačkim Dinamom osvojio je prvo mesto u regularnom delu prvenstva. Najstariji trener u sezoni 2019/2020 bio je Ljubomir Obradović (1954), šef stručnog štaba zrenjaninskog Proletera i selektor ženske reprezentacije Srbije sa kojom je osvojio šesto mesto na Svetskom prvenstvu u Japanu prošlog decembra.

• • •

Najtrofejniji u Srbiji

Trener novosadske Vojvodine, Boris Rojević, za manje od dve godine mandata na klipi sedmostrukog uzastopnog šampiona Srbije, osvojio je čak pet trofeja. Vrbašanin, koji je prethodno vodio sve kategorije kluba iz "Slane bare", zajedno sa svojim izabranicima u vitrine kluba doneo je po dva pehara Super lige i Super Kupa, odnosno, trofej Kupa Srbije. Od trenera koji su osvajali pehare u srpskom klubskom rukometu, tu su i iskusni Veselin Vuković i Ljubomir Obradović. Obradović je kao trener Crvene zvezde osvojio titulu 1996. godine, kao i Kup tadašnje SR Jugoslavije u dva navrata (1994 i 1995), dok je sa Partizanom osvojio Kup u sezoni 1997/1998. Veselin Vuković je osvojio Kup Srbije sa šabačkom Metaloplastikom 2016. godine.

Boris
Rojević

OD Komnenića DO Obradovića

Prosečna starost trenera u ARKUS ligi je 48 godina i 10 meseci. Prosečna starost trenera koji će voditi timove u plej-ofu je 46 godina i osam meseci. Prosečna starost trenera koji će voditi svoje ekipe u plej-autu je 51 godina i devet meseci. Sedam od 14 trenera u Super ligi Srbije ima iskustvo rada u klubovima u inostranstvu ili reprezentacijama. Trojica od 14 trenera u elitnom klupskom takmičenju imalo je status reprezentativca u igračkoj karijeri (Veselin Vuković, Žikica Milosavljević i Nenad Maksić).

Trener šabačke Metaloplastike Veselin Vuković osvajao je medalje na velikim takmičenjima, kao reprezentativac (zlatno na Olimpijskim Igrama u Los Andelesu 1984 i Svetskom prvenstvu 1986 u Švajcarskoj) i u ulozi selektora (srebro na Evropskom prvenstvu 2012). Trener zrenjaninskog Proletera Ljubomir Obradović osvojio je zlatnu medalju na Evropskom prvenstvu juniora 2000. godine u Grčkoj predvodeći generaciju 1980. Radeći u Portugalu, aktuelni selektor ženske reprezentacije Srbije osvojio je sedam titula nacionalnog šampiona – sa Belenensesom (1994) i Portom (2010-2015), dok je u Makedoniji bio najbolji sa Vardarom u sezoni 2000/2001. Pehar osvojen u radu u inostranstvu ima i trener Partizana Nenad Maksić, koji je sa katarskim Al Sadom bio najbolji u Kupu Katara 2019.

Najmlađi trener u Super ligi: Akim Komnenić

Treneri Super lige u sezoni 2019/2020 (mart 2020)

Boris Rojević (1980)	RK Vojvodina
Veselin Vuković (1958)	RK Metaloplastika
Đorđe Teodorović (1972)	RK Železničar
Akim Komnenić (1983)	RK Dinamo
Hasan Memić (1981)	RK Novi Pazar
Nenad Maksić (1972)	RK Partizan
Vladimir Mitreski (1974)	RK Kikinda
Daniel Petković (1973)	RK Obilić
Slaviša Laković (1964)	RK Spartak
Milan Jaćimović (1978)	RK Šamot
Dragan Ajdačić (1962)	RK Rudar
Žikica Milosavljević (1972)	RK Crvena zvezda
Ljubomir Obradović (1954)	RK Proleter
Saša Pejčić (1973)	RK Dubočica

Dve decenije na istoj klupi – Dragan Ajdačić (RK Rudar)

Trener sa najdužim stažom u Super ligi Srbije je Dragan Ajdačić iz kostolačkog Rudara. Pedesetosmogodišnji stručnjak na klupi stabilnog superligaša, uz jedan kraći prekid, nalazi se od sezone 2000/2001 i predstavlja jedan od retkih primera u celokupnom srpskom sportu. Zahvaljujući posvećenosti i radu Ajdačića, gradić od nekih desetak hiljada stanovnika ustao se na mapi poznatih srpskih rukometnih centara.

– Moj celokupni rukometni vek vezan je za Rudar. Igračku karijeru sam započeo 1976. godine u Rudaru, a na polusezoni 2000/2001 sam preuzeo ekipu koja je igrala Super ligu. Pokojni Nikola Gužva Jevremović napustio je klub na sezonu, tako da sam praktično sa terena prešao na klupu. Prethodno sam četiri godine radio sa decom. Radio sam sa generacijom 1985, tako da nisam bez prakse započeo rad u prvoj ekipi. Od tada, pa do danas, imao sam jedan mali vakum kada nisam vodio prvi tim, koji nije trajao ni čitavu sezonu. I tada sam bio u klubu, radio sa decom.

Rudar je stabilan superligaš, iza vas je dobra sezona, obezbedili ste plasman u sredini tabele, prekid ste sačekali na šestom mestu.

– Nemamo neke bajne uslove kao pojedini klubovi, ali radimo. Imamo skladan tim, upravu, nije veliki broj ljudi u klubu, ali fino funkcionišemo. Imamo neke ciljeve, radimo sa decom koliko možemo, izvlačimo maksimalno jer Kostolac nije veliki grad. Uspevamo da izbacimo po nekog igrača. Dovodimo mlade neafirmisane igrače, posle godinu-dve oni odlaze u finansijski bolje sredine posle afirmacije. Imamo dva-tri trenera u našoj školi rukomet, radimo na omasovljenju i plasiranju igrača u prvom timu. Naša ideja je da imamo što više igrača u prvom timu.

Koliko imate igrača iz Kostolca u prvom timu?

– U prvom timu imamo od 10 do 12 igrača. Imamo 4-5 sa strane. Imamo i momke koji su došli sa 18, sada imaju 30. Maltene su Kostolčani.

Možete li uporediti uslove za rad pre dve decenije i danas?

– Možda su sada bolji u smislu infrastrukture, ali je sve teže naterati decu da se bave sportom. Uspevamo nekako da nađemo decu, zato se i borimo da igramo Super ligu, to decu privlači, voleo da gledaju velike timove. Kao mali su na tribinama, a mi ovde imamo dobru posećenost. I rezultati prvog tima su razlog masovnosti. U vreme mojih trenerskih početaka ulagalo se više u sport. Imali smo pomoć grada i našeg osnivača EPS. ali to se vremenom smanjivalo, tako da je sada preostalo ono što dobijemo iz budžeta. Snalazimo se sa malo finansija, to je u velikom padu, osnovni uslovi su na minimumu, to nam najviše smeta. Kada imate problem sa osnovnim stvarima, prevozom na primer, onda imate problem kako decu da šaljete na takmičenja. Tu smo u hendikepu, jer nemamo puno klubova u komšiluku koji rade sa decom, pa nema uslova da igramo svaki vikend neke utakmice, da klinci imaju adekvatne provere. To pokrivamo od budžetskih sredstava, koja nekada nisu dovoljna ni za prvi tim, a ne tri-četiri kategorije.

Koji je recept dugovečnosti na klupi jednog kluba?

– U principu radio sam i besplatno. Radim iz srca. Ako imam nešto za trenere OK, ako ne, ja i dalje radim. Meni su neki drugi motivi na prvom mestu. Takvo je vreme da bez para neće niko da radi. Mala smo sredina, tako smo naučili. Celu karijeru sam igrao iz ljubavi, tako je i ostalo. Tako će ostati do kraja – jasan je Ajdačić. ■

"OD 0 DO 24 posvećeni poslu"

Veliki broj članova srpske rukometne zajednice svoj hleb zarađuje u inostranstvu. Na raznim meridijanima i u različitim stepenima takmičenja naši stručnjaci prenose znanje koje su sticali godinama, a retko ko poput sagovornika magazina 40x20, ima priliku da to radi na najvećoj mogućoj sceni. Oni nisu treneri, ali bez njih nije moguće zamisliti stručni štab jednog profesionalnog kluba ili reprezentacije. O ulozi fizioterapeuta u rukometu razgovarali smo sa članovima medicinskih timova mađarskih rukometnih velikana, Nemanjom Vučićem (Vesprem) i Đorđem Ignjatovićem (Pik Segedin).

I jedan i drugi, "pekli su zanat" radeći u nekim od najboljih srpskih klubova, a svoja znanja usavršili i kroz specifično iskustvo rada u reprezentativnim selekcijama. Zajedničko im je i to da su iste godine, u na početku sezone 2014/2015 postali deo dva velika rivala – timova sa najvišim ambicijama u evropskim okvirima.

Reprezentacija „odskočna daska“

– Igrao sam rukomet tako da je sve krenulo iz ljubavi prema sportu. Još dok sam igrao, moja zamisao je bila da završim školu za fizioterapeuta. Sviđelo mi se to angažovanje u sportu. Dok sam još igrao na tom amaterskom nivou, krenuo sam da radim kao fizio u Crvenoj zvezdi. To je bilo 2005. godine. Tamo sam uz Acu Mihajlovića učio neke stvari koje nisam mogao u školi i proveo godinu i po dana u klubu. Zatim sam počeo da radim sa kadetskom reprezentacijom u stručnom štabu sa Aleksandrom Brkovićem i Mišom Draslarom. Posle toga na poziv Brkovića došao sam u Partizan (2007.), koji je bio moja kuća do 2014. godine, uz razna angažovanja u reprezentativnim selekcijama. Bio sam deo ženske reprezentacije u vreme osvajanja srebrne medalje na SP 2013 u Beogradu na šta sam veoma ponosan – kaže fizioterapeut Vesprema, Nemanja Vučić.

Priča kolege iz Segedina, Đorđa Ignjatovića je nešto različita:

– Sasvim slučajno sam završio u rukometu. Završio sam srednju medicinsku u Šapcu za fizioterapeuta i Višu u Beogradu. Kada sam se vratio u Šabac da odradim pripravnički staž bila je potreba za fizio-

terapeutom u Metaloplastici. Tada je direktor Metaloplastike i reprezentacije bio Vladica Spasojević, tako da sam igrom slučaja krenuo da radim i sa reprezentacijom. Bio sam pomoćnik Vladi Raduloviću, zajedno smo radili nekoliko godina. Otvorila su se mesta u Vespremu i Segedinu. Odradio sam probni period u Segedinu i ostao ovde, evo šestu godinu. Vučko (Nemanja Vučić) je došao dva meseca pre mene u Vesprem.

Vučić je u Vesprem stigao na poziv tadašnjeg igrača, a sada trenera u Vespremu, Momira Ilića:

– Tokom Evropskog prvenstva za juniore u Austriji dobio sam poziv od Momira koji me je pitao da li sam raspoložen da dođem u Vesprem da klub vidi kako i šta radim. To se i dogodilo, imao sam razgovor sa ljudima iz kluba, bio sam na probnom radu 7 do 10 dana, zadovoljio kriterijume tadašnjeg trenera Karlosa Ortege, uprave i igrača, i zatim na obostrano zadovoljstvo saradnja je počela. Teško je naći bolji klub za rad u rukometnom svetu od Vesprema. Blizu je i Srbija, što je isto bitan faktor. Vesprem je jedan od četiri najbolja kluba u Evropi unazad 10 godina. Imao sam ogromno zadovoljstvo samim dolaskom ovde i dodatnu energiju da sve procese podignem na viši nivo.

Dve ambulante, tri doktora i pet fizioterapeuta

Ignjatović deli mišljenje svog kolege o radu u velikom klubu:

– To ne možemo porebiti sa radom u našim klubovima. Ovde je to potpuni profesionalizam koji vuče veliku odgovornost. Sve je podređeno oporavku igrača i vraćanju na teren bez rizika od nekog daljeg povređivanja. Naš trener Pastor je mnoge stvari podigao na viši nivo nego što je to bilo ranije. Mnogi segmenti u klubu su podignuti na daleko viši nivo, među njima i medicina. U okviru klupskih prostorija postoji jedna bazična medicina gde tri koleginice i jedan kolega rade terapije, dok sam ja zadužen za fizičku terapiju i sve što se tiče tima u hali. U hali imamo ambulantu sa kompletnom opremom. Kada je igrač van trenažnog procesa, radi svakim dan sa mnom u hali i dodatno terapije sa kolegama. Svakodnevno se prati njegov oporavak, komunicira sa kolegama u klubu i doktorima. Dijagnostika je najbitnija i tu smo dosta dobro pokri-

veni što se tiče magnetne rezonance i ultrazvuka. Imamo sve što trenutno postoji na tržištu počevši od standardnih aparata za elektroterapiju, lasera niskog intenziteta, magneta, različite vrste struja, ultrazvuk, zatim lasere visokog intenziteta, visokofrekventne magnete, tekar, indibu, različite druge terapije. Odlično smo opremljeni za oporavak igrača. Što se tiče utakmica, uvek je doktor pored mene na klupi. Za ovih pet godina možda se desilo na pet utakmica da doktor nije bio tu. U suštini smo uvek zajedno. Imamo tri doktora koji su vezani za klub, a jedan od njih je u klubu 30 godina. On je lider tima i odlučuje šta se radi. Po hijerarhiji posle doktora idem ja kao šef ostalim fizioterapeutima. Stalno smo u komunikaciji sa kondicionim trenerom, je to jako važno. On je negde na pola puta između svog posla i medicinskog tima. Dobro je sve organizovano. Kada sam dolazio bio je to poluprofesionalni nivo. Dosta toga se uradilo da se dođe do ovog nivoa – jasan je Ignjatović.

I u Vespremu sve što se tiče medicinskog tima odavno je potpuno profesionalizovan proces.

– U medicinskom timu imamo pet osoba. Dva doktora su tu po potrebi, a rade svoj posao u bolnici u Vespremu. U domaćoj ligi obavezno je imati doktora na klupi. Tu su uglavnom za utakmice. Pored mene kao fizioterapeuta, tu su i dva momka angažovana na nivou masera. Oni su zaduženi za masaže, spremanje napitaka i suplementacije, a pored masaža, moje su terapije, rad na mašinama, priprema za utakmicu i sve ostalo što je potrebno igračima. Kada sam došao, moram stvarno reći, da medicinski tim nije bio na nekom nivou, ali upravo iz razloga da nije imao ko da radi sa tim. Svake godine se to nadograđivalo i dopunjavalo. Od sledeće godine je trebalo da krene jedan dobar projekat za koji je klub dobio pomoć od države. Projekat je bio vezan za pravljenje ozbiljnog rehabilitacionog centra sa krio i običnim sauna sa svom mogućom aparaturom. Videćemo kako će to ići posle korone. Pored "klasike", kombo aparata koji ima sve vrste struja, lasera, imamo i "šok-vejv", "tekar aparatu", super inventivni magnet. "Game ready", "Normatec" pantalone za masažu i slične stvari

smatram u neke usputne stvari.

Ignjatović, po-put, Vučića, uvek je na raspolaganju igračima:

Đorđe Ignjatović

"0-24 za ekipu"

– Moja obaveza je da budem na svakom treningu i ostajem posle da uradim sve što treba. Ako je utakmica kod kuće, najmanje dva sata ranije sam u dvorani gde spremam igrače. Ako igrači ne treniraju, onda radimo terapiju. Slobodno vreme koristimo za rehabilitaciju igrača. Tu su i specifične terapije koje podižu temperaturu određenog lokalnog segmenta (npr. kolena). Za pet i po godina nisam propustio ni jednu utakmicu i možda samo 4-5 treninga. Uvek moraš biti prisutan. Nikada se ne zna kome će zatrebati. Ovo jeste stresan posao. Rad sa vrhunskim sportistima i trenerom nosi veliku odgovornost. Svaki trening, terapija, projekat, odgovorate za to da li će se i kada igrač vratiti na teren. To vas prati svaki dan, posebno u momentima kada je igrač povređen. Jeste stresno, ali ako volite ovaj posao i radite ga sa zdravim momcima u zdravoj atmosferi, to se brzo zaboravi, jer je posao sam po sebi lep.

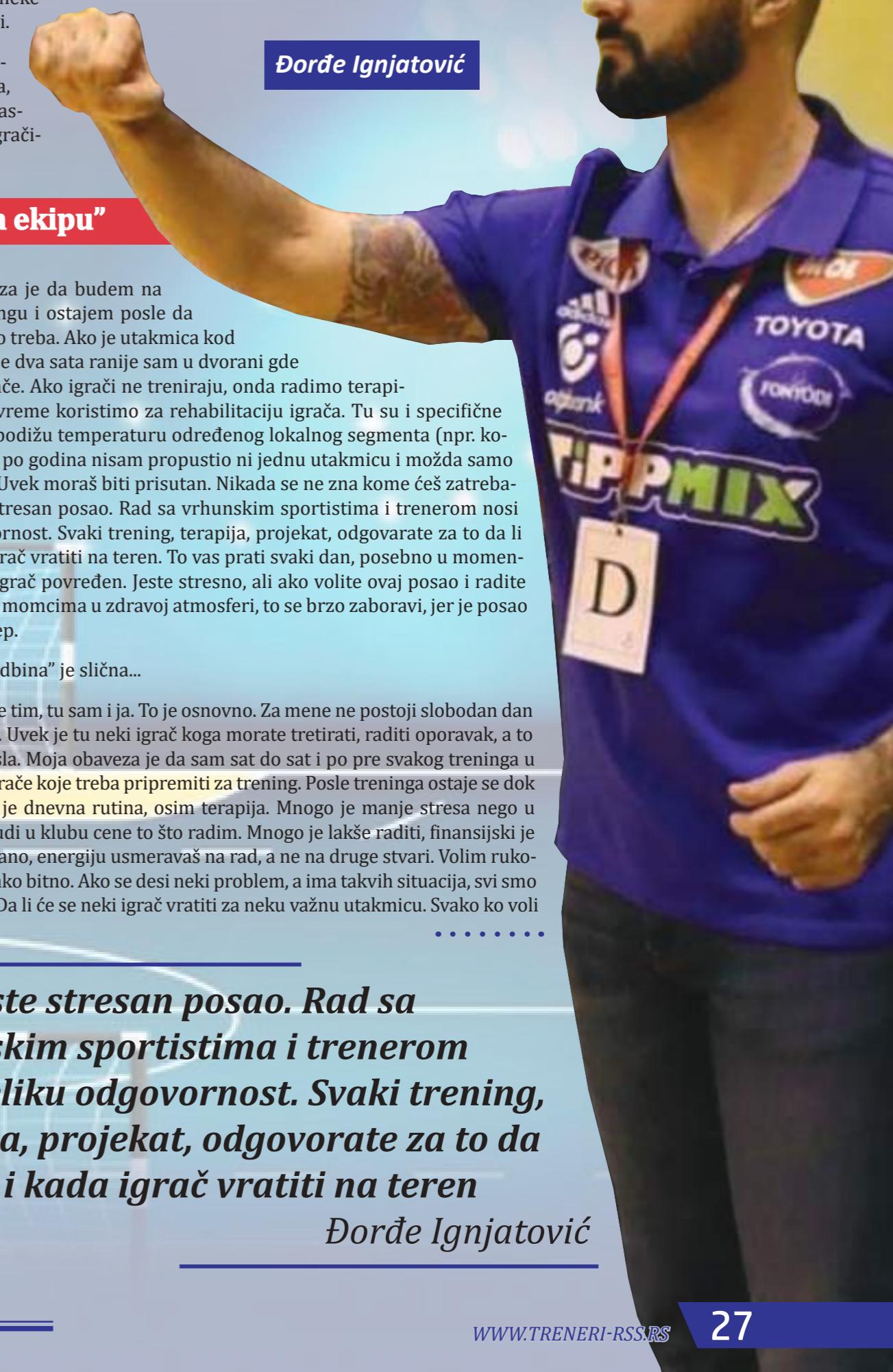
I Vučićeva "sudbina" je slična...

– Gde god da je tim, tu sam i ja. To je osnovno. Za mene ne postoji slobodan dan ili prazan hod. Uvek je tu neki igrač koga morate tretirati, raditi oporavak, a to je naš deo posla. Moja obaveza je da sam sat do sat i po pre svakog treninga u hali. Čekam igrače koje treba pripremiti za trening. Posle treninga ostaje se dok ima posla. To je dnevna rutina, osim terapija. Mnogo je manje stresa nego u Srbiji. Ovde ljudi u klubu cene to što radim. Mnogo je lakše raditi, finansijski je bolje ispoštovano, energiju usmeravaš na rad, a ne na druge stvari. Volem rukomet, to mi je jako bitno. Ako se desi neki problem, a ima takvih situacija, svi smo pod stresom. Da li će se neki igrač vratiti za neku važnu utakmicu. Svako ko voli

.....

Ovo jeste stresan posao. Rad sa vrhunskim sportistima i trenerom nosi veliku odgovornost. Svaki trening, terapija, projekat, odgovorate za to da li će se i kada igrač vratiti na teren

Đorđe Ignjatović

svoj posao i ima odgovornost, oseća i stres. Uvek je cilj da svoj posao napravimo na što bolji način. Puno lepih momenata nosim iz Vesprema. Ovde su mi se rodila deca. Upoznao sam mnogo dobrih momaka, a sa mnogima koji više nisu u Vespremu, i dalje sam u kontaktu. Najteži momenti su vezani za finala EHF Lige šampiona koje smo izgubili.

Fizioterapeuti su deo stručnog štaba. Koliko na njihov rad utiču sami treneri?

– Sa Pastorom sarađujem pet i po godina. Imamo fenomenalan odnos. Ne mogu reći da je on od onih trenera koji uvek tera nešto svoje, a da ne sluša ostale, pogotovo kada je medicina u pitanju. Znam da u nekim klubovima postoje problemi. Imamo dobru komunikaciju, shvata na pravi način ono što mu medicina prenese. Kao svaki trener pokušaće da izvuče maksimum, da se skrati taj postoperativni period ili vreme oporavka kod nekog igrača, ali mi kao medicina stojimo iza reči i dela. Imamo odličnu saradnju. To se vidi po drugim stvarima, napredujemo, produžavamo ugovore, očigledno su zadovoljni sa našim radom. Imam ugovor još godinu dana, intenzivno pregovaramo o nastavku saradnje za još dve godine. Mislim da oko toga neće biti problema, iako problem sa koronom može mnogo toga da poremeti – jasan je Ignjatović.

Za razliku od "mirne luke" u Segedinu, u Vespremu se za šest godina promenilo četiri trenera...

– Promenio sam četiri trenera, nikada ne znaš da li će neki novi trener reći da će dovesti novog fizi-

ja, ali za sada su svi čuli neke lepe stvari o meni. Svako ko je radio izrazio je zadovoljstvo što radi sa mnom. U suštini, bez obzira na trenera, posao se ne menja. Moje je da igrače rasteretim problema, da mogu da treniraju i igraju utakmice. Sa Davidom Davisom imam fantastičnu saradnju. Uvek obnavljam ugovor godinu za godinu. Takva je politika kluba. To je stvar formalnosti. Trener i uprava su zadovoljni. Ne menjam sredinu.

Svi koji rade u sportu znaju za specifičan odnos fizioterapeuta i igrača, njihovu bliskost...

Fizio spona između igrača i stručnog štaba

– To u principu mora tako da bude. Naša vrata su otvorena 0-24, to je sudska fizioterapeuta. Tu smo svaki dan, postoji zbližavanje, ima dosta njih koji se otvore, iznesu svoje probleme, žele razgovor. Uvek je bilo problema trener-igrač, to je sve normalno, to što se dešava, međutim, ostaje između nas. Trudim se da budem pozitivan i sa takvom energijom dolazim na trening. To igrači vole. Pre treninga je gužva u mojoj sobi i kome treba, i kome ne treba. Tu je dosta smeša. Sve je to sastavni deo sporta. Fizioterapeuti na taj način utiču na atmosferu u ekipi – kaže Vučić, a ništa drugačije nije ni na jugu Mađarske:

– To je definitivno istina. Koliko go da su ti igra-

či vrhunski sa velikim primanjima i popularnošću, oni imaju potrebu da pričaju s tobom kao i neko ko igra drugu, treću ligu. I oni su ljudi. Fizio je spona između igrača i stručnog štaba. U jednu ruku sam deo stručnog štaba, delimo zadatke i sve ostalo, a sa druge strane, sa igračima provodim u svlačionici 95% vremena, kao i oni u mojoj medicinskoj sobi. Dođu često da bi nešto radili, a na kraju im kažem "sada smo imali psihoterapiju, ovo nije bila fizikalna". Njima nekada treba izduvni ventil. Naravno ima i onih iskusnih igrača koji dođu kod fizija pa pokušaju da izvuku neku informaciju od stručnog štaba koja im je bitna. Već smo iskusi da shvatimo ko vam na kakav način prilazi. Sve je to normalno.

Kakve poruke imaju jedan za drugoga?

– Rekao sam mu već da ne spominje moju frizuru, s obzirom da je to uvek predmet šale. Voleo bih da sledeći put kada budem video neki njegov video iz Vesprema, da to bude rad sa tegovima, a ne samo na traci – šaljivo će Ignjatović. Ni Vučić ne ostaje dužan.

– Mogu da mu poručim da se zbog ove situacije oko korone izvukao za još neke poraze ove sezone. Opet bismo uzeli titulu. Šalim se malo, kada god možemo popijemo kafu, imamo fenomenalan odnos. Đole je odličan fizioterapeut o čemu najbolje govori šest godina u Segedinu. Ljudi nas cene, postoji uzajamno poštovanje. On je super momak, voleo bih da se nastavi ova sezona pa da se više vidamo na ovim sportskim terenima.

Fizioterapeuti, ponos rukometne Srbije. ■

Teško je naći bolji klub za rad u rukometnom svetu od Vesprema. Blizu je i Srbija, što je isto bitan faktor. Vesprem je jedan od četiri najbolja kluba u Evropi unazad 10 godina

Nemanja Vučić

Korona diktira novi kalendar – Otkazane Igre u Tokiju 2020.

Pandemija korona virusa zaustavila je svetski sport. Rukometna lopta prestala je da se kotrlja na svim meridijanima, a završnica takmičenja zavisiće od daljeg širenja bolesti sa kojom se suočava čitava planeta. Sva nacionalna takmičenja obustavljena su sredinom marta, a posle nekoliko nedelja pod pritiskom međunarodnih federacija popustio je i Međunarodni olimpijski Komitet (MOK) koji je otkazao Olimpijske Igre u Tokiju planirane za 24. jul – 10. avgust. Nemogućnost završetka kvalifikacionih procesa u mnogim sportovima, nepostojanje adekvatnih uslova za pripremu sportista, ali prevashodno zaštita zdravlja svih učesnika najveće smotre svetskog sporta, naterali su MOK da Igre odloži za 2021. godinu, sa još uvek nedefinisanim novim datumom održavanja. U skladu sa tim došla je i odluka Međunarodne rukometne Federacije da odloži olimpijske kvalifikacione turnire u obe konkurenциje do daljnog.

Ženska reprezentacija Srbije trebalo je da se od 20. do 22. marta u mađarskom Đeru odmeri sa selekcijama domaćina, Rusije i Kazahstana u borbi za plasman u Tokio. Dve najbolje selekcije će izboriti olimpijski vizu. Evropska rukometna Federacija donela je odluku da zaustavi takmičenja u svojoj or-

ganizaciji i ponudila za nastavak termine od juna do septembra. Baraž za Svetsko prvenstvo seniora koje će se januara 2021. godine održati u Egiptu, pomeren je iz druge nedelje juna u period od 29. juna do petog jula. Naša reprezentacija dobila je za rivala selekciju Slovenije, četvrtoplaziranu sa prošlog EURO 2020 iz Stokholma, predvođenu nekadašnjim srpskim selektorom, Ljubomirom Vranješom. Datum do koga bi se ovaj termin mogao otkazati je 12. jun.

Kvalifikacioni mečevi za Evropsko prvenstvo žena planirano za decembar u Norveškoj i Danskoj, biće odigrani u periodu od prvog do sedmog juna u turnirskom formatu na jednom mestu. Našoj ženskoj reprezentaciji preostala su dva okršaja sa selekcijom Rusije, odnosno, dueli sa Švajcarskom i Slovačkom. U prva dva meča izvojevane su dve pobeđe nad Švajcarskom 35:23 u Kraljevu i Slovakinjama 27:26 u gostima. Datum do koga bi se ovaj termin mogao otkazati je 15. maj. I Evropsko prvenstvo juniora planirano za period od drugog do 12. jula u Austriji i Italiji, dobilo je novi termin. Takmičenje generacije 2000 biće održano u terminu od 13. do 23. avgusta, kada će se i generacija 2002 okupiti na Evropskom prvenstvu u Celju (Slovenija).

Kel u avgustu, Budimpešta u septembru

Sva klupska evropska takmičenja nastavljaju se od juna. Mečevi osmine finala u muškoj i četvrtfinala u ženskoj EHF Ligi šampiona igraće se u junu. Finalni turnir muške EHF Lige šampiona, koji je trebalo da se održi 30. i 31. maja tradicionalno u Lanxess Areni u Kelnu, pomeren je za 22. i 23. avgust. Četiri najbolje ekipe u EHF Kupu okupiće se u Berlinu 29. i 30. avgusta, dok je završnica ženske EHF Lige šampiona prebačena za septembar. Tačno četiri meseca kasnije u odnosu na prvobitni termin, četiri najbolje ekipe boriće se za titulu u Pap Laslo Areni u Budimpešti petog i šestog septembra.

Naisa preko Final4 merka pehar Čelendž kupa

Jedini preostali predstavnik Srbije na međunarodnoj sceni, niška Naisa, umesto dve utakmice polufinala sa zagrebačkom Lokomotivom, učestvovaće na finalnom turniru EHF Čelendž Kupa. Promenu formata uslovila je novonastala situacija, pa će tako trener Svetislav Beli Jovanović 20. i 21. juna na dvodnevnom turniru pokušati da ponovi uspeh koji je napravio sa generacijom Nišiljki 2007. godine. Pored tima iz Zagreba, prepreke na tom putu timu iz hale "Čair" biće i španski timovi Valjadolid i Granoljers koji će se sastati u drugom polufinalu.

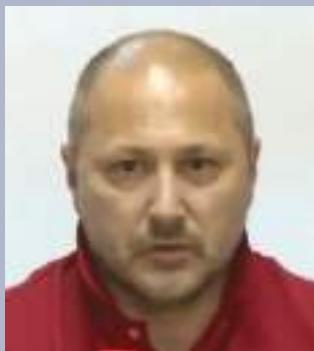
Međunarodna rukometna federacija (IHF) podnela je zahtev da se rukomet na pesku uvrsti u program na Olimpijskim igrama 2024 u Parizu. Ova vrsta rukometa svoju premijeru imala je na letnjim Olimpijskim igrama mladih u Buenos Ajresu 2018. godine, a takođe je bio uvršten u program Svetskih igara na plaži u Dohi prošle godine. Ulazak u olimpijsku porodicu bio je veliki korak napred za mlađi sport koji je prvo Evropsko prvenstvo imao 2000. godine u Italiji, a Svetsko četiri godine kasnije u Egiptu. Potpuno u suprotnosti sa „starijim bratom”, dvoranskom verzijom rukometa, najuspešnija nacija u rukometu na pesku ne dolaze iz Evrope. Brazilci su pet puta osvajali svetsko zlato, ispred Hrvatske (2) i Egipta (1). Ukupno je deset reprezentacija osvajalo medalje na Svetskim prvenstvima. U ženskoj konkurenciji, aktuelne svetske šampionke su Grkinje, ali najuspešnija nacija je Brazil (3) ispred Rusije, Hrvatske, Norveške i Španije. Čak 11 nacija je osvajalo medalje na Svetskim prvenstvima što najbolje govori o rasprostranjenosti rukometa na pesku. Izvršni odbor Međunarodnog olimpijskog komiteta odluku po ovom pitanju doneće u decembru.

Održan prvi "KopKup" u rukometu na snegu

Kopaonik je početkom marta bio svedok jednog interesantnog rukometnog događaja: održan je "KopKup2020", prvi "Snow Handball" događaj na srpskoj planini. Iako se slična snežno - rukometna takmičenja održavaju već duži niz godina u Usuaji (Ognjena zemlja, Argentina) i već celu deceniju u Spajkbodenu (Južni Tirol, Italija) upravo je prvo izdanje "KopKup"-a bilo najbolja prilika da g-din Đampjero Masi (ITA), kao predstavnik IHF-a, na licu mesta sa učesnicima ispita različite opcije pravila koja će u skorom periodu biti i zvanično definisana od strane Međunarodne rukometne federacije.

Želja organizatora je da ovaj događaj postane tradicionalan i da se svake godine sve više ekipa okuplja na turniru koji će biti na programu početkom marta, u vreme održavanja "Kopaonik biznis foruma", u nameri da učesnicima i gledaocima pruži sjajnu zabavu i da široj javnosti predstavi novu verziju našeg sporta i praktično ustanovi koncept "Handball everywhere". Događaju je prisustvovao i CEO ruske Asocijacije sportova na pesku g-din Ilja Volodarski. Logističku podršku organizaciji su pružila "Skijališta Srbije".

Metodički postupak obuke hvatanja lopte prilikom šuta sa krila

Tehnika u rukometu

Sportskom tehnikom nazivamo efikasno i racionalno izvođenje pokreta i kretanja čiji je krajnji cilj postizanje maksimalnih rezultata u uslovima takmičenja. U najvažnije osobine tehničkog izvođenja pokreta pored ostalih, ubrajamo: slobodu, lakoću i ekonomičnost pokreta uz eliminisanje nepotrebogn naprezanja mišića. Poznato je da tehnička usavršenost utiče na postizanje brzog i racionalnog kretanja, snalaženja u svim nepredviđenim situacijama, a samim tim i na efikasnost izvršavanja određenih zadataka kako u napadu, tako i u odbrani.

Jedan od bitnih zahteva u racionalnoj tehnici je, pre svega, zauzimanje takvog položaja koji maksimalno otklanja poremećaje ravnoteže tela u određenom i neophodnom stavu ili pokretu. Ti položaji i stavovi zavise od specifičnosti pokreta u konkretnoj situaciji igre (kretanje u svim pravcima u napadu i odbrani, hvatanje i dodavanje lopte, fintiranje, šutiranje na gol, itd)

U radu sa rukometnom ekipom, kada se radi na obučavanju tehnike, prisutno je mišljenje da je rad na tehnici isključivo vezan za rad sa loptom. Ali već smo napomenuli, da bi se obavio neki tehnički zadatak sa loptom, potrebno je telo dovesti u takav položaj koji je najcelisodniji za pravilno izvršavanje zadatka koji je vezan za loptu. Može se zaključiti da dobra motorika čitavog tela predstavlja neophodan preuslov za uspešno usvajanje elemenata tehnike sa loptom.

Poznato nam je da na tehniku u velikoj meri utiču i promene previla igre, pa stoga pojedine tehničke vežbe postaju u tom slučaju neefikasne i podležu eliminaciji, dok neke druge vežbe stiču veću prednost. Umešno uvođenje no-

vih tehničkih elemenata, kao i njihova primena pruža vrlo često bitnu mogućnost za postizanje uspeha. Pored neophodnosti individualnog pristupa u radu sa sportistima, kada se radi na usvajanju i usavršavanju tehnike, potrebno je dosta rada na tome da usvojena tehnika bude maksimalno zastupljena u određenim situacijama rukometne igre.

Tehničko-taktičke aktivnosti u rukometu

Tehničko-taktičke aktivnosti u rukometu moguće je podeliti na kretanja bez lopte i kretanja sa loptom. Značajne za ovu temu su tehničko-taktičke aktivnosti sa loptom, stoga je i definisanje osnovnih pojmoveva usmereno u tom pravcu.

Osnovni elementi rukometne igre sa loptom su:

- Hvatanje i dodavanje lopte
- Vođenje lopte
- Šutiranje na gol
- Fintiranje

S obzirom da ne možemo odvojiti ove elemente jedan od drugog, jer posle hvatanja sledi neka od akcija – ponovno dodavanje, fintiranje, zabadanje, ukrštanje, vođenje ili šutiranje. U daljem radu prikazaćemo neke od metodoloških jedinica i vežbi za savladavanje bazičnih TE-TA elemenata napada kao što su: hvatanja, dodavanja, vođenja, fintiranja, šutiranja, zabadanja, ukrštanja, utrčavanja... Znači sve elemente koje jedan krilni igrač mora da posede da bi bio vrhunski.

Hvatanje i dodavanje

Hvatanje i dodavanje lopte su praktično neodvojivi elementi tehnike, pa se zbog toga opisuju i svrstavaju kao jedan zajednički element.

Hvatanje lopte predstavlja tehnički element kojim igrač dolazi u posed lopte koja se kreće kroz vazduh i iz njega se dalje mogu vršiti razne aktivnosti – dodavanje, šutiranje, fintiranje.

Ovo je jedan od osnovnih elemenata i primenjuje se konstantno tokom igre. Lopta se može hvatati

obema rukama, jednom rukom uz pomoć druge ili samo jednom rukom.

Izbor načina hvatanja lopte zavisi od više faktora, a to su brzina lopte koja se treba uhvatiti, vreme i prostor koji igrač ima na raspolaženju, prostor za amortizaciju lopte (Foretić i Rogulj, 2007).

Dodavanje lopte predstavlja saradnju loptom između dva igrača, tj. u momentima započinjanja na-

pada, pri organizovanju napadačkih akcija, kada je saigrač u povoljnoj situaciji za postizanje pogotka, kada je igrač istrošio dozvoljene korake sa loptom, prilikom izvođenja lopte nakon prekida itd.

Ovo je takođe jedan od osnovnih elemenata rukometne igre i konstantno je zastupljen. Svako dodavanje se može izvesti u mestu, kretanju, skoku, a način dodavanja može biti jednom rukom ili sa obe ruke, tzv. kratkim i dugim zamahom, zavisno od rastojanja između igrača.

U zavisnosti od putanje lopte koja se dodaje, ono može biti pravolinjsko, parabolično ili od tla. Takođe, atraktivnost rukometa se ogleda i u različitim specijalnim dodavanjima: iza leđa, iza glave, između nogu (Popmihajlov, 1984).

Način primanja (hvatanja) lopte krilnih igrača

Primanje lopte – podrazumeva sve načine na koje krilni igrač dolazi u posed lopte. Vrlo je bitno da igrač bude neprekidno u vizuelnom kontaktu sa loptom jer će mu to omogućiti da u pravom trenutku zauzme takav položaj koji je najadekvatniji u dатој situaciji. Na prvi pogled, obučavanje hvatanja lopte ne predstavlja veliku teškoću, međutim usavršavanje hvatanja lopte u uslovima raznih situacija koje se pojavljuju u igri bez obzira iz kog pravca lopta dolazi, predstavlja mukotrpni posao svakog trenera. Sve načine hvatanja lopte potrebno je usavršavati u različitim otežanim uslovima karakterističnim za rukometnu igru, a posebno kada se radi o intenzitetu.

Postoje 4 osnovna načina primanja lopte:

- Hvatanje lopte – tehnika primanja lopte iz vazduha, bačenih od saigrača ili suparnika
- Podizanje kotrljajućih lopti – primanje lopte koja stoji ili se kotrlja po podu
- Zaustavljanje lopte – dolazak u posed lopte koju igrač iz različitih razloga ne može uhvatiti
- Preuzimanje lopte – to je predaje lopte iz ruke u ruku saigrača

Način hvatanja lopte zavisi od pravca iz kog lopta dolazi i visine u kojoj se lopta kreće, pa prema tome imamo sledeće načine hvatanja lopte:

1. Kada lopta dolazi prema igraču spreda:

1. Visoko iznad glave
2. U visini lica
3. U visini grudi
4. U visini pojasa
5. Ispod pojasa
6. Kada se lopta kreće po tlu

2. Kada lopta dolazi sa strane u svim situacijama koje su opisane u stavu jedan.

3. Kada lopta dolazi iza leđa u svim situacijama koje su opisane u stavu jedan.

Neki primeri vežbi koje se koriste za obučavanje i usavršavanje hvatanja lopte:

- Utiskivanje lopte u ruke da bi igrač dobio osećaj prijema lopte. Ruke su postavljene u svim visinama u kojima lopta dolazi prema igraču
- Hvatanje lopte sa manjeg odstojanja. Igrač je okrenut licem u pravcu odakle lopta dolazi
- Igrač se lagano kreće prema onome ko mu dodaje loptu
- Igrač bočno okrenut prema onome ko mu dodaje loptu
- Igrač prima loptu u kretanju i sa njom pravi tri koraka
- Primanje lopte sa većeg odstojanja
- Primanje lopte u laganom trčanju
- Primanje lopte u kretanju kada lopta dolazi iza leđa
- Primanje lopte koja dolazi ispod pojasa u mestu
- Primanje lopte koja dolazi ispod pojasa u kretanju
- Primanje lopte u skoku koja dolazi is svih pravaca
- Primanje lopte u punom trku kada lopta dolazi iza leđa – kontranapad
- Primanje – pobiranje kotrljajuće lopte koja dolazi u susret igraču

Kada su savladane osnovne tehnike prijema lopte, prelazi se na prijem lopte u svim situacijama koje srećemo u igri.

Specifičnost pozicije krilnog igrača

Kada govorimo o specifičnosti pozicije krilnog igrača onda moramo da kažemo da je to iz prostog razloga jer su krilni igrači u za razliku od svojih saigrača u najnepovoljnijoj poziciji za šutiranje. Dobrog krilnog igrača odlikuje sigurno baratanje sa loptom (odlična TE-TA pripremljenost), dobra realizacija pozicionog šuta, šuta iz kontranapada, kao i realizacije sedmeraca što je sve češći slučaj, a sve to treneri trebaju da predoče svojim igračima insistiranjem na visokom stepenu vladanja tehnikom igre sa loptom.

Krilni igrači mogu da podlegnu posebnom specifičnom treningu kada je u pitanju obuka hvata i dodavanja, baš zbog specifičnosti njihove pozicije i TE-TA zahteva trenera, kao i zbog slučaja da su krilni igrači posle prijema lopte u direktnoj situaciji za postizanje gola, tj. realizacije.

Baš iz tog razloga može se napraviti klasifikacija prijema lopte kod krilnih igrača i to na:

1. Prijem lopte u mestu (pozicioni napad)

2. Prijem lopte u kretanju (kontranapad, izvođenje brzog centra, itd.)

Prijem lopte u pozicionom napadu, kada se krilni igrač nalazi u „čošku“ ili u terenu:

- Prijem lopte u sunožnom – paralelnom stavu
- Prijem lopte sa jednom nogom ispred (suprotna od ruke kojom bacamo)
- Prijem lopte na prvi, drugi ili treći korak
- Prijem lopte posle promene pravca kretanja (finte)
- Prijem lopte posle okret fintе
- Prijem teških lopti (visoke, niske)
- Prijem kotrljajućih lopti
- Prijem indirektnih lopti
- Prijem lopte jednom rukom
- Prijem lopte u skoku (u mestu, cepelin)

Prijem lopte u kretanju:

- Prijem lopte u kontranapadu (dugih, kratkih, visokih, niskih)

• Prijem lopte u kontranapadu jednom rukom

• Prijem lopte pri izvođenju brzog centra

• Prijem lopte posle promene pravca kretanja

Kod svih ovih elemenata vidimo da su za poziciju krilnog igrača potrebne ne samo TE-TA znanja i veštine već i motoričke sposobnosti. Uz pretpostavku da posle svakog prijema – hvatanja lopte krilni igrač ide na realizaciju – šut na gol, onda moramo da kažemo da svaki prijem ima svoj način skoka – ulaska u realizaciju, pa se specifične vežbe i koncipiraju na takav način.

Na primer:

- Kod prijema lopti u pozicionom napadu kada je krilni igrač na svojoj napadačkoj poziciji i kada ima pravilan zalet i kvalitetan pas od saigrača, skok mora da bude, u vis i u dalj, a usmeren prema sedmercu, kako bi se povećala mogućnost za postizanje pogotka.
- Kod prijema teških lopti – kotrljajućih, visokihih, niskih, itd. i kada nemamo mogućnost za kvalitetnim zaletom, onda skok mora biti u vis, jer time dajemo sebi mogućnost da

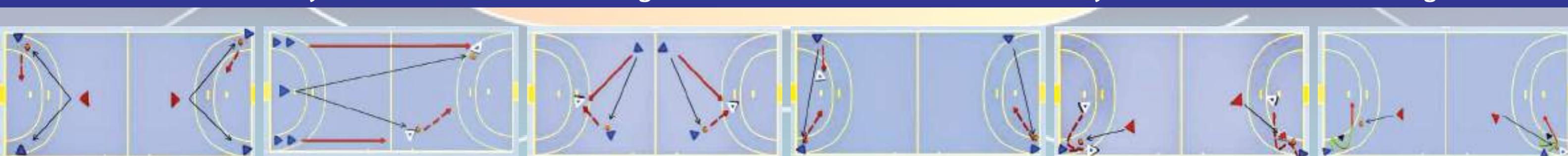
pogledamo golmana dok smo u fazi leta i povećamo mogućnost kvalitetne realizacije.

• Kod prijema lopti u kontranapadu, često imamo dovoljno vremena da ocenimo situaciju ispred sebe, te onda skok može biti, samo u vis, samo u dalj, u vis i u dalj.

• Kod prijema lopti u pozicionom napadu kada je krilni igrač na svojoj napadačkoj poziciji, a situacija nije povoljna za realizaciju (mali ugao) u tom slučaju skok mora biti u dalj, da bismo stvorili što veći ugao i poboljšali svoju mogućnost uspešne realizacije.

Ako smo savladali osnovne tehnike hvatanja i dodavanja, onda možemo da pređemo na viši nivo i krećemo obučavanje krilnih igrača za mnoge situacije u kojima bi se mogao naći tokom krajnjeg cilja za koji se priprema – utakmice. Za specifične metodičke vežbe poboljšanja TE-TA elemenata krilnih igrača, potrebno je da trener zna šta želi da postigne, da zna da objasni ciljne jedinice, da zna da pokaže na koji način se izvode određene vežbe, da motiviše svoje igrače za kvalitetan rad. Takode je veoma važno da igrači posle održanih nekoliko treninga osete lični napredak, jer se tako povećava motivacija za dalji rad. Od izuzetnog značaja je da specifične vežbe budu tako koncipirane da najpribližnije odgovaraju situacijama na utakmici.

Vežbe za usavršavanje TE-TA elemenata kod krilnih igrača

Slika 1 – Krilni igrači stoje na svojim pozicijama u napadu, na jednoj strani u čošku, a na drugoj u terenu. Trener baca lopte. U ovoj vežbi trener može da baca sve vrste lopti, visoke, niske, kotrljajuće, spore, indirektne, oštare dok igrači pokušavaju da prihvate loptu i krenu u realizaciju. Crvena strelica prikazuje pravac skoka krilnog igrača

Slika 2 – Desno krilo iz odbrane izlazi u kontranapad, dobija loptu od golmana, odmah posle centra, mora da povede loptu, ima dovoljno vremena da pogleda kako se postavio protivnički golman. Situacija na levom krilu je drugačija, igrač dobija loptu u protivničkim devet metara, dug pas od golmana i mora odmah da ide na realizaciju, bez vođenja lopte

Slika 3 – Krilni igrač sa centra baca oštar pas suprotnom krilu koji je u kontranapadu i posle dodane lopte pokušava da ga spreči u realizaciji. Ovde pravimo situaciju kao na utakmici, šut iz kontranapada pod pritiskom

Slika 4 – Na desnoj strani terena levo krilo baca dug pas na desno krilo i ovaj ide na realizaciju. Na levoj strani terena desno krilo baca dug pas levom krilu, ovaj ide na realizaciju, samo što ne šutira na gol već vraća cepelin desnom krilu.

Slika 5 – Na desnoj strani terena desno krilo dobija loptu od trenera, koji pokušava da ga spreči u realizaciji, ako stigne da spreči uskok, krilni igrač pravi fintu u jaču stranu i onda ide na realizaciju, ako ne stigne, krilni igrač skače iz ugla koji je izborio. Na levoj strani terena levo krilo iz čoška istrčava da primi loptu od trenera, pravi okret fintu, dobija loptu i ide na realizaciju

Slika 6 – Na desnoj strani terena, desno krilo pravi fintu u jaču stranu (zabidanje) i vraća se u čošak, dobija povratnu loptu od trenera i ide na realizaciju uz ometanje odbrambenog igrača. Na levoj strani terena, levo krilo vrši zabidanje široko, dobija povratnu loptu od trenera između 1 i 2 i ide na realizaciju

Proprioceptivni trening i njegova uloga u prevenciji povreda

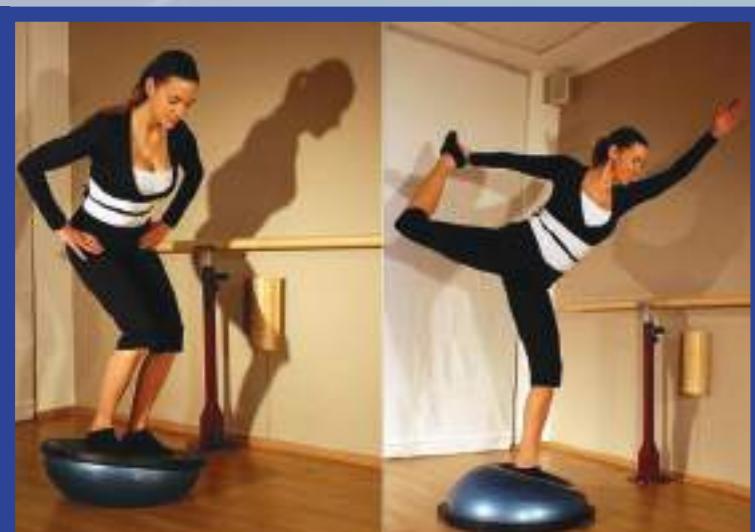
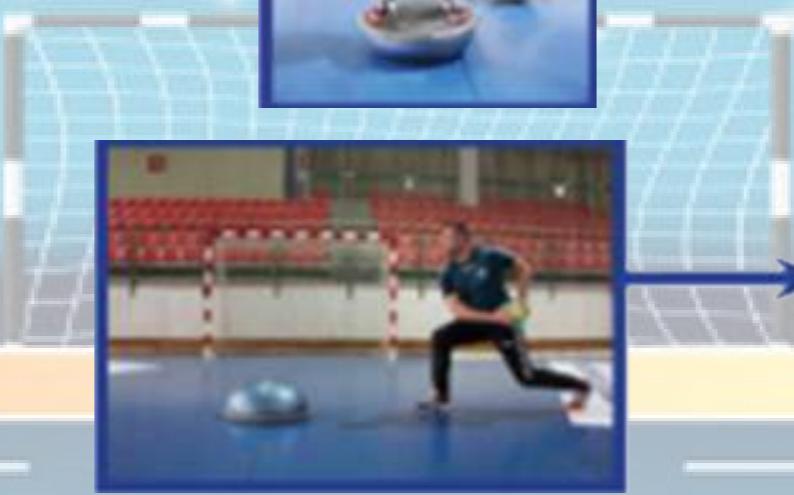
Proprioceptori su posebni senzorni receptori smešteni unutar zglobova, mišića i tetiva (Harris i Dudley, 2000). Propriocepcija je sposobnost mišića da odgovore na specifične, a često i na neobične pozicije i situacije (Potach i Borden, 2000).

Danas se pojavljuju i drugi termini za ovaj vid treninga, jedan od njih je:

- PVV (Proprioceptive-vestibular-visual) trening koji naglašava važnost linije koju čine proprioceptori, centar za ravnotežu u unutrašnjem uvu i vizuelni analizator (Tropp i Askling, 1988)
- Drugi termin koji se često pojavljuje je senzorno-motorički trening, a podrazumeva dovođenje sportiste u pozicije u kojima moraju reagovati zadržavanjem ravnotežnog položaja. Takođe koristi se i termin neuromuskularni stabilizacijski trening (Clark, 2001)

Primarni efekat proprioceptivnog treninga je dovođenje tela sportiste u veliki broj atipičnih situacija

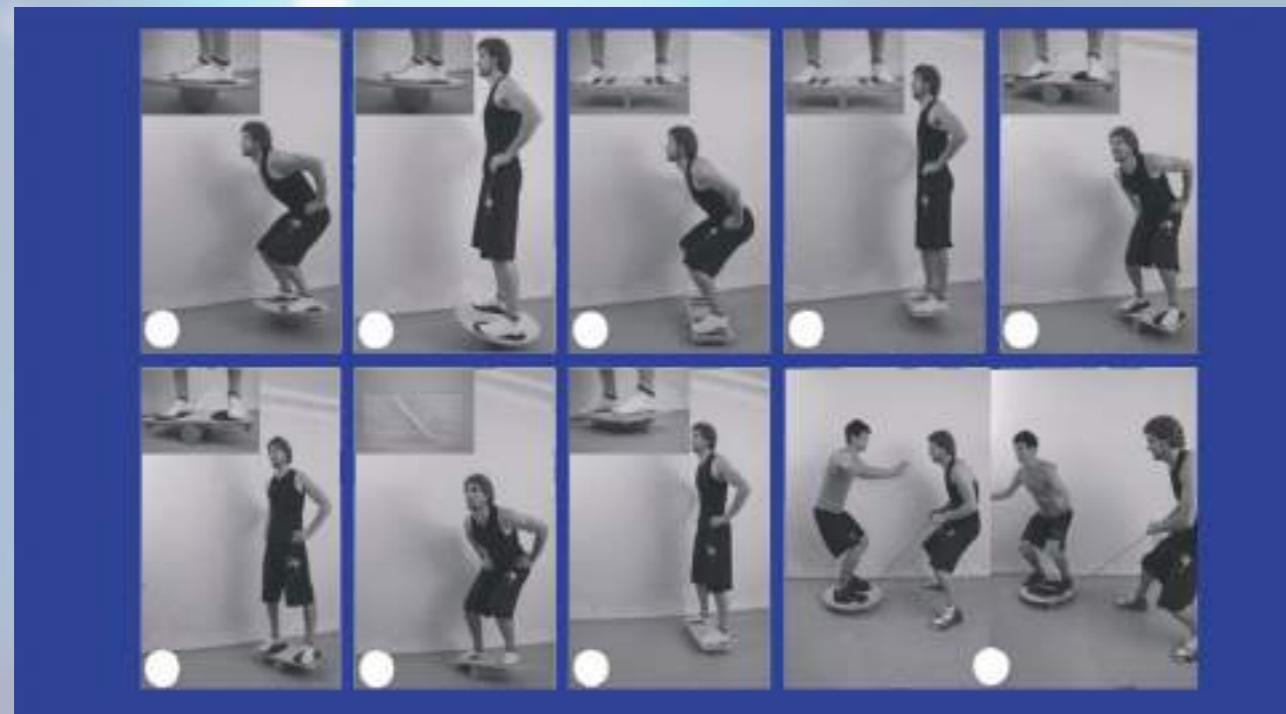
.....

cija koje će isprovocirati aktivaciju proprioceptora i stvoriti pretpostavku da će sportista u kritičnim momentima optimalno reagovati, a samim tim smanjiti mogućnost povreda.

Sekundarni efekat proprioceptivnog treninga jeste jačanje ligamenata i tetiva i povećanje amplituda pokreta u zglobovima.

Ovu vrstu obuke možemo podeliti u sledeće segmente:

1. Rad sa daskama za ravnotežu
2. Radite sa velikim loptama (pilates, bosu lopte)
3. Održavanje i ometanje ravnotežnih položaja u stajanju, hodanju, trčanju, skakanju
4. Kretanje po neravnim površinama
5. Proprioceptivni trening sa spoljnjim opterećenjem

6. Izvođenje vežbi sa medicinkama
7. Rad na trampolinama
8. Rad na mekanoj podlozi (strunjače)

- Najveći efekat ovaj tip treninga ako se takvi sadržaji provode na početku treninga, ali nije isključena njihova primena u ostalim delovima treninga.
- Proprioceptivne vežbe bi se trebale provoditi svakodnevno, a najmanje tri puta nedeljno.

- Trajanje vežbi ne bi trebalo da bude duže od 10 minuta u kontinuitetu zbog opadanja nervno-mišićne razdražljivosti. Pojedinačna vežba ne bi trebala da traje duže od 45 sekundi.

Istraživanja su pokazala da se posle operativnih zahvata gubi značajan deo receptora, zato je bitna primena proprioceptivnog treninga u cilju prevencije i smanjenja broja povreda kod sportista.

Taktičke varijante "BRZOG CENTRA"

Uvod

Najveći broj promena u pravilima rukometne igre iz dela igre koji se odnosi na kontranapad se desio krajem prošlog veka. Od 1997. g. primenjuje se pravilo "brzog centra", koje omogućava ekipama koje su primile gol da izvedu loptu sa sredine igrališta bez obzira gde se u tom trenutku nalaze protivnički igrači, kao i da početno bacanje, nakon zvižduka sudija, može da se izvede u bilo kom pravcu. Ovim promenama se direktno uticalo na ritam napada, zato što je od tada brzina izvođenja napada zavisila samo od ekipe koja je primila gol. Kao i sve što je novo, u početku je bilo izuzetno „moderno“ primenjivati "brzi centar". Danas se

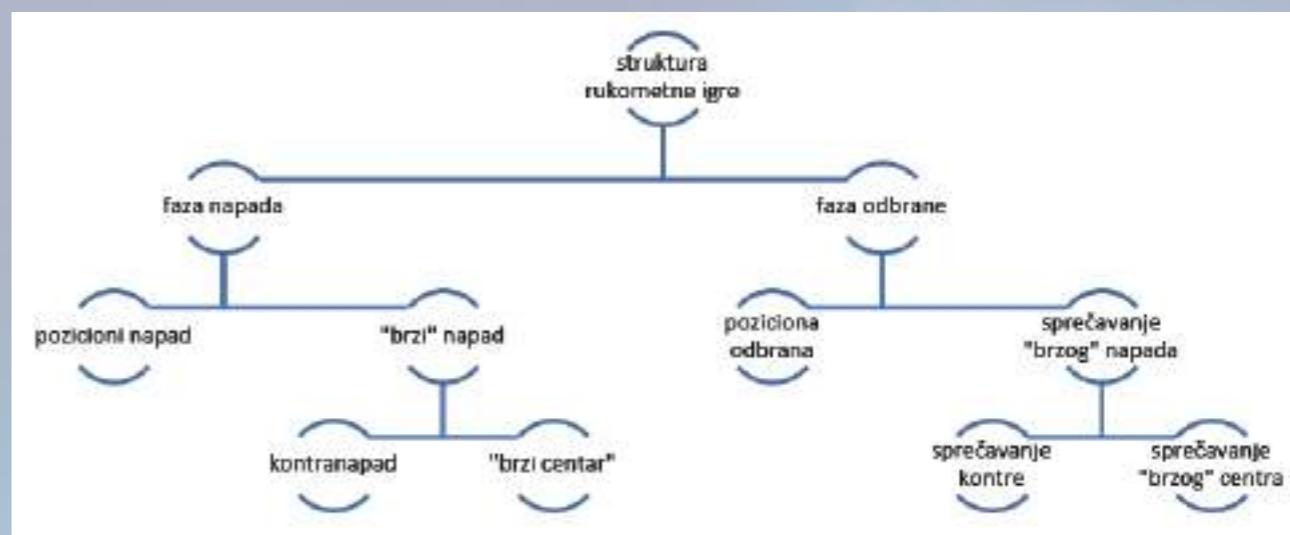
sa mnogo više opreznosti primenjuje ovaj vid napada jer je poznato da on ima svoje slabosti i mane. Drugi razlog ređe primene brzog napada je taj što su protivničke ekipe dobro pripremljene za sprečavanje „brzog centra“. Nasuprot takvom mišljenju postoje rukometne ekipe koju čitavu filozofiju napada zasnivaju baš na primeni ovog vida i postižu dobre rezultate upravo zahvaljujući „brzom centru“.

U prilog važnosti brzih napadačkih akcija i efikasnosti igre iz ovakvih napada ide i to da je od 2014. godine u zvaničnu statistiku Evropskog prvenstva pored efikasnosti iz kontranapada uvrštena i efikasnost igre nakon „brzog centra“.

Kao i većina timskih sportskih disciplina u kojoj se ekipe nadmeću za postizanje većeg broja poena, golova ili koševa tako i u rukometu razlikujemo dve faze igre – fazu napada i fazu odbrane. Dalje, ove dve najšire obuhvaćene faze igre se mogu podeliti na podfaze i to:

- **Faza napada na: pozicioni napadi brzi napad;**
- **Faza odbrane na: pozicionu odbranu i sprečavanje brzog napada.**

Pozicioni napad predstavlja deo igre u kojoj ekipa pokušava da nadigra protivničku odbranu koja je postavljena u određenu, željenu, formaciju. Sa druge strane, suprotno od pozicionog napada i pozicione odbrane, nalaze se „brzi“ napadi i odbrana od ovakvih vidova napada, odnosno sprečavanje brzog napada. Daljom podelom dolazimo i do dva oblika „brzog napada“ – kontranapad i „brzi centar“ odnosno dva oblika sprečavanja brzog napada – sprečavanje kontranapada i sprečavanje „brzog centra“. Kako bi navedena podela bila jasnija dat je šematski prikaz strukture rukometne igre.

1. Faza napada

Napad je kolektivna, tehničko taktička aktivnost kojom se pokušava nadigrati odbranu da bi se jedan od igrača našao u prilici za postizanje gola (Maksić, 2016). Vremenski posmatrano, trenutak u kom počinje svaki napada je izjednačen sa trenutkom u kom se završava napad protivničke ekipe. Prelazak iz faze odbrane u fazu napada se može dogoditi nakon različitih situacija: primljenog pogotka, tehničke greške ili neaktivnog napada protivničke ekipe, odbrane golmana, oduzimanja lopte itd. Izuzetak su napadi u kojima ekipa napada posle tajm-auta, poluvremena ili na samom početku utakmice.

1.1. Brzi napad posle uspešne odbrane – kontranapad

Veoma je važno da na brzi napad gledamo kao na jedan sistem igre koji ima svoje zakonitosti i principe pomoću kojih se ostvaruje. On mora biti detaljno organizovan i uvežban da bi smo mogli očekivati određene rezultate.

Prvo pravilo: u kontranapad trče svi igrači (ne postoji igrač koji je statičan prilikom brzog napada nakon što ekipa dođe u posed lopte).

Druge pravilo: svaki igrač tačno zna svoju putanju kretanja, odnosno svoj zadatok prilikom brzog napada. U zavisnosti od zonske odbrane, koju igramo, zavisće i pojedinačne kretnje igrača u brzom napadu. Kretanja igrača u kontranapadu direktno zavisi od njegovih sposobnosti i kvaliteta igre u odbrani, odnosno da li igrač može da igra na više različitih odbrambenih pozicija.

Razvoj rukometne igre i viši stepen nadigravanja nam nameće savremenim pristup u definisanju pre-

laska iz faze odbrane u fazu napada. U savremenom rukometu prepoznajemo: prvi, drugi „talas“ i produženi kontranapada (Maksić, 2016).

Prvi „talas“: krilni igrači i pivotmen čine prvu liniju brzog napada, što znači da je njihov zadatak da na najbrži mogući način istrče na protivnički deo igrališta. Golman treba da je obučen i da prati raspored svojih igrača koji čine „prvi talas“ i kada god situacija na igralištu dozvoljava – progra svoje saigrače. Korišćenjem ovog načina kontranapada postoji veliki rizik od greške, zato što golman dodaje loptu saigraču koji je na udaljenosti od 20-ak metara, ali treba istaći da je ovaj način i vrlo efikasan, ako se ne greši u njegovom izvođenju.

Drugi „talas“: čini kretanja bekovskih igrača i njihov zadatak je da u situacijama kada golman nije u mogućnosti da progra prvu liniju napada započnu organizaciju napada tako što će u maksimalnoj brzini trčanja vršiti međusobna dodavanja i doći na deo igrališta koji pripada protivniku. Završniča ovog napada je raznovrsna i direktno zavisi od rasporeda protivničkih igrača na igralištu. Bekovi mogu završiti napad individualnim šutem ili asistencijom prema krilnim igračima ili pivotmenu.

U situacijama kada odbrana uspe da zaustavi drugi „talas“ brzog napada, tada treba nastaviti napad i početi korišćenje produženog kontranapada (u ovom slučaju nazvaćemo ga treći „talas“). Odbrana koja se vratila na svoje pozicije još uvek nije u potpunosti organizovana i spremna na delovanje, što napad može da iskoristi. To znači da bi napadači kada dođu na svoje pozicije, bez zaustavljanja, trebalo da nastave sa napadom u kojem će biti izglednih pozicija za igru jedan sa jedan sa nespremnim odbrambenim igračem.

Rezultat ovakvog napada je vrlo često nadigravanje odbrambenog igrača ili stvaranje viška (praznog prostora) saigraču koji nesmetano izvodi šut ka golu.

1.2. Brzi napad posle primljenog gola – „brzi centar“

Ovaj vid napada je samo nadogradnja i nastavak prethodnog, odnosno ideja da se brzi napad izvodi kontinuirano tokom utakmice bez obzira da li je odbrana primila gol ili ne. Golman ima zadatak da posle primljenog pogotka u najkrćem vremenskom intervalu dođe u posed lopte i dugim pasom doda igraču koji je na centru igrališta. Igrač koji najčešće izvodi loptu je pivotmen, ali može da bude i neki drugi igrač u zavisnosti od načina prelaska iz faze odbrane u fazu napada. Njegov zadatak je da, od trenutka kada je njegova ekipa primila gol, najbrže moguće stigne do centra igrališta i bude spreman za prijem i izvođenje početnog bacanja.

Po izvođenju lopte sa centra igrači nastavljaju svoju organizovanu kretnju ka protivničkom golu i nalaze se u situaciji sličnoj kao u "trećem talasu" kontranapada. Igrači su u situaciji da u punom zaletu i sa nekoliko dodavanja mogu nadigrati neformiranu ili delimično formiranu protivničku odbranu.

Kretnja igrača posle izvođenja „brzog centra“ može da bude po slobodnom izboru ili izvođenjem uvežbane akcije.

Kretanje igrača po slobodnom izboru znači da svaki napadač odlazi na svoje mesto u napadu i u zavisnosti od situacije na terenu bira različita rešenja, kao što su: proigravanje pivotmena ili nekog drugog saigrača koji u datom trenutku nema direktnog čuvara, nadigravanje odbrambenog igrača, šutiranje na gol i sl.

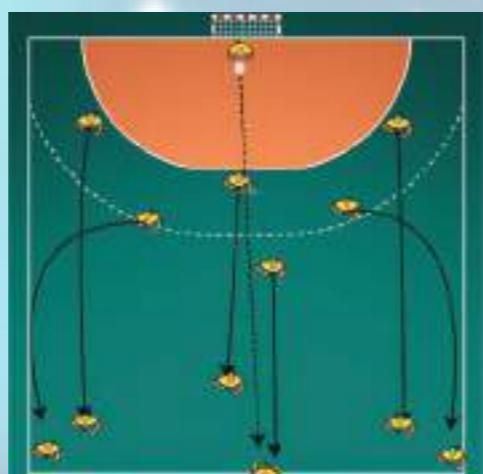
Pokazalo se kao vrlo efikasno, ako ekipa posle izvođenja centra počne da koristi uvežbanu akciju. Za odbranu je veoma teško da isprati razne promene mesta napadača u vrlo kratkom vremenskom intervalu (3-5 sekundi), gde igrači još uvek nisu zauzeli svoje odbrambene pozicije. Najčešće su to akcije utrčavanja jednog od krilnih igrača na poziciju drugog pivotmena, utrčavanje bekova na poziciju drugog pivotmena, promene mesta bekova i dr.

1.3. Prelazak iz odbrane u fazu napada nakon primljenog gola

Kao što je u radu već rečeno, raspored odbrambenih igrača zavisi pre svega od njihovih individualnih odbrambenih sposobnosti, i promenljiv je od ekipe do ekipe. Tako recimo, u određenoj ekipi, u

odbrani 3-2-1 krilni igrači će zauzeti poziciju beka i odatle trčati brzi napad, dok će u nekoj drugoj ekipi krilni igrač zauzeti poziciju „halfa“ ili „prednjeg centra“.

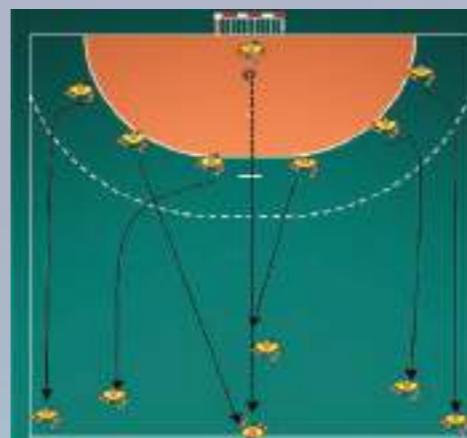
Postavka pojedinih igrača u odbrani direktno određuje i način transformacije pojedinaca i ekipe iz faze odbrane u fazu napada. Ukoliko je to moguće, idealno bi bilo da prilikom transformacije svaki odbrambeni igrač pređe što kraću distancu od odbrambene pozicije do svoje krajnje pozicije u napadu. Tako bi recimo u zonskoj formaciji 3-2-1 pivotmen trebalo da zauzme poziciju „prednjeg centra“, krila poziciju „halfa“, srednji bek poziciju „centarhalfa“, a bekovi istoimenu poziciju u odbrani (slika 1).

Slika 1 – Razvoj „brzog centra“ iz zonske odbrane 3-2-1

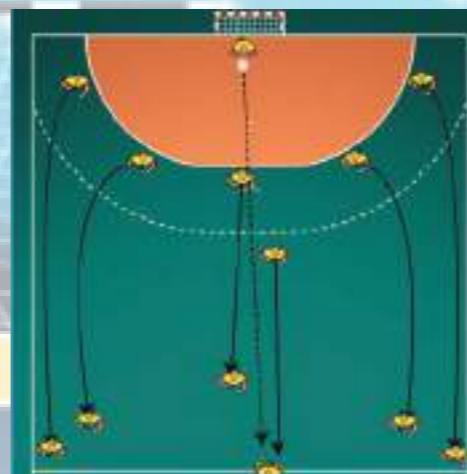
Sa ovih inicijalnih odbrambenih pozicija svaki igrač na najbrži, najracionalniji i najefikasniji način može da dođe u fazu napada i situaciju za postizanje pogotka. U praksi, postoje najrazličitije varijante postavki odbrambenih igrača a samim tim i veliki broj načina za razvoj brzog napada tj. prelaska iz faze odbrane u fazu napada. Za uspešnost akcije bitno je da svaki pojedinac bude dobro obučen i da razume svoje zadatke, da pravilno primenjuje pravce kretanja i da bude svestan svoje uloge prilikom brzih napada.

Ukoliko se ekipa odluči za zonsku odbranu 6:0 postavka je najčešće takva da krilni igrači zauzimaju krajnje pozicije. U zavisnosti od postavke levog odnosno desnog beka koji mogu igrati na pozicijama 2, 3, 4 ili 5, srednji bek najčešće zauzima poziciju broj 3 ili 4 dok pivotmen igra na pozicijama 2 ili 5. Iz takvih postavki najlakše se vrši prelazak iz odbrane u brzi napad, a način tranzicije prikazan je na slici broj 2.

Slika 2 – Razvoj „brzog centra“ iz zonske odbrane 6:0

Prilikom zonske odbrane 5:1 postavka krilnih igrača je ista kao u odbrani 6:0. Krila zauzimaju krajnje pozicije, levi i desnji bek zauzimaju pozicije levog i desnog „halfa“, srednji bek zauzima poziciju „centarhalfa“ dok je pivotmen na poziciji „prednjeg centra“. Ovakva postavka daje igračima mogućnost najlakšeg i najbržeg prelaska iz faze odbrane u brzi napad (slika 3).

Slika 3 – Razvoj „brzog centra“ iz zonske odbrane 5:1

U najvećem broju slučajeva ekipe koje imaju igrače specijalizovane samo za odbrambene zadatke, ove igrače koriste i za fazu brzog napada. Kako se brza napadačka akcija završava za 3 do 5 sekundi, igrač specijalizovan za odbrambene zadatke nema vremena da izvrši izmenu i uzima aktivno učešće u fazi brzog napada. Ovo je takođe značajan podatak sa aspekta individualne i kolektivne pripreme.

2. Primeri organizacije „brzog centra“ u rukometu

Nakon prelaska odbrambenih igrača u početnu fazu „brzog centra“ (izvođenje lopte sa centra) sledi čitav niz kretanja. Ovakva kretanja mogu biti planški organizovana – akcije, ali mogu biti i kreacija pojedinca u datom trenutku. Bilo da su timske akcije ili kreacije pojedinca ona za cilj imaju brzo i efikasno završavanje napada (Jordović, 2009.).

Kao i u organizaciji kontranapada, tako i prilikom izvođenja „brzog centra“ razlikujemo prvi, drugi i treći „talas“ (produženi napad).

Prvi „talas“ prilikom izvođenja „brzog centra“ bi podrazumevao izvođenje lopte jednom od dva krila. Nakon prijema lopte krilni igrač se u punom zaledu kreće prema protivničkom golu tražeći prostore u još neformiranoj odbrani protivničke ekipe. Koristeći svoje motoričke sposobnosti i neformiranu zonu, krilni igrač dolazi u poziciju za izvođenje šuta. Pozicije sa kojih se šut može izvesti prilikom prvog talasa „brzog centra“ mogu biti različite.

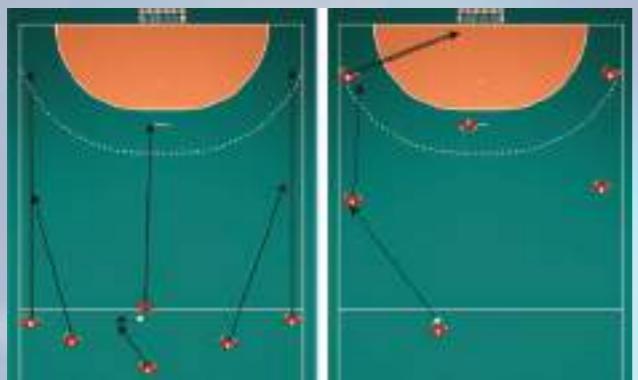
Dруги „talas“ predstavljaju akcije u kojima nakon prijema lopte sa centra neko od bekova ili krilnih igrača započinje prodor prema golu kao u prethodno opisanom prvom talasu. Usled nemogućnosti da se u prvom talasu dođe do pozicije za šut, igrač koji je primio loptu traga za drugim rešenjem odnosno asistencijom nekome od slobodnih saigrača.

Treći „talas“ predstavlja uigrani timski polaz iz kojih ekipa stvara očiglednu situaciju za postizanje gola na odbranu koja se vratila na svoje pozicije, ali još uvek nije u potpunosti organizovana i spremna na delovanje (slično kao u produženom kontranapadu).

Jedna od najjednostavnijih napadačkih akcija „brzog centra“ sastoji se iz svega četiri dodavanja i šuta sa pozicije levog ili desnog krila. Ovakva akcija može se primeniti u situaciji u kojoj je protivnička ekipa prethodno postigla gol upravo sa krilne pozicije. Kako igraču koji je postigao gol treba najviše vremena da se vrati u odbrambeni formaciju, tako ovom akcijom može biti „kažnjeno“ upravo sporovo vraćanje protivnika koji je prethodno postigao pogodak. Zato, akcija „brzog centra“ izgleda prilično jednostavno, ali sa druge strane je i vrlo zahtevno. Kako bi se uputio udarac sa željene pozicije neophodno je da najpre golman za što kraći vremenski period dođe do lopte i uputi je prema pivotmenu. Pas između pivotmena i srednjeg beka, zatim srednjeg beka i levog ili desnog beka i na kraju levog ili desnog beka sa levim ili desnim krilom je kratak i brz, a ukupno vreme tranzicije lopte od golmana

.....

do krilnog igrača ne bi trebalo da bude veće od 3, 4 sekunde (slika 4).

Slika 4 – Akcija „brzog centra“ – šut sa krilne pozicije nakon četiri pasa

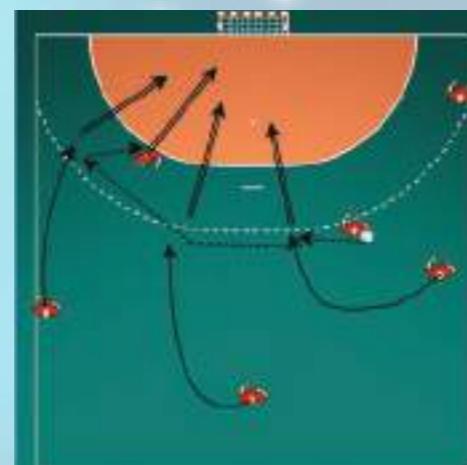
Još jedna varijanta „brzog centra“ u kojoj krilni igrač ima značajnu ulogu ali sada ne prilikom realizacije već prilikom brze tranzicije lopte i povlačenja protivničkih odbrambenih igrača na jednu stranu.

U navedenoj akciji, nakon golmanovog dodavanja prema pivotmenu, lopta se na centru izvodi krilnom igraču koji u punoj brzini napada 5-og odnosno 2-og odbrambenog igrača. Ukoliko situacija dozvoli takvu mogućnost, krilni igrač može da izvede šut. Ukoliko krilni igrač bude pokriven i dobro sačuvan od strane odbrambenih igrača, akcija se nastavlja dodavanjem lopte drugom krilnom igraču ili nekom od bekova. Varijante završetka napada su mnogo brojne i pre svega zavise od situacije odnosno postavke protivničkih odbrambenih igrača. U brzom prenosu lopte i brzim, prostorno tačnim, kretanjima napadača, odbrambeni igrači imaju poteškoće u pravilnom postavljanju. Time se napadačima otvara više mogućnosti za nadigravanje tako nepostavljene odbrambene formacije (slika 5).

Slika 5 – Akcija „brzog centra“ – napad levog krila po desnoj strani

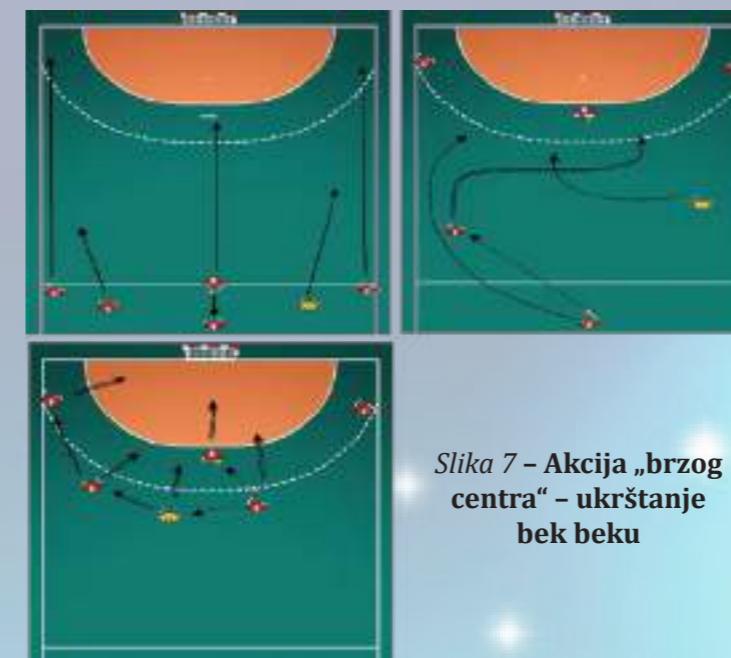
Kao nastavak prethodno navedene akcije postoji mogućnost ukrštanja krilnog igrača i odgovarajućeg beka. Svojom kretnjom prema suprotnoj strani odbrane krilni igrač izaziva pomeranje čitave odbrane na stranu na kojoj se nalazi i na kojoj napada. Ukoliko ne postoji mogućnost izvođenja šuta, kao dobro rešenje se nameće ukrštanje sa bekom koji će nakon prijema lopte svoju kretnju usmeriti prema sredini, suprotno od kretnje krilnog igrača. Time će se odbrambeni igrači naterati na ponovno pomeranje ali sada u suprotnom pravcu. Prilikom ovakvih kretanja odbrambenih igrača može doći do kašnjenja, lošeg „preuzimanja“ a kao krajni produkt svega toga napad će stvoriti „višak“ odnosno dovoljno prostora za nekog igrača za šut prema golu (slika 6).

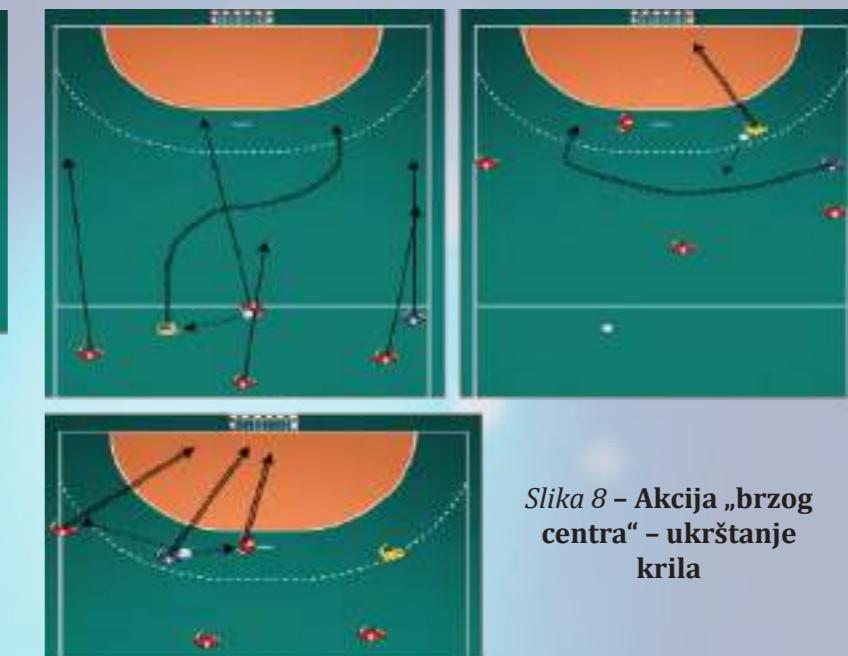
Slika 6 – Akcija „brzog centra“ – nastavak posle napada krila po boku

Prethodno dve navedene akcije se mogu primeniti sa obe strane, odnosno prilikom izvođenja lopte sa centra ona se može dodati i levom i desnom krilu.

Jedna od jako popularnih i vrlo efikasnih akcija prilikom izvođenja „brzog centra“ jeste ukrštanje bek – beku. Prilikom ove akcije lopta nakon izvođenja sa centra preko srednjeg beka dolazi do levog ili desnog beka, u zavisnosti sa koje strane se odluči da se započne akcija. U prikazanoj akciji nakon prijema lopte, levi bek uz vođenje i maksimalnu brzinu kreće prema protivničkom golu u namjeri da izvede šut sa sredine širine igrališta. Za to vreme srednji bek prelazi na poziciju levog beka, a desni bek takođe u punoj brzini ide iza leđa levog beka. Ukoliko se levi bek ne odluči za šut, loptu predaje desnem beku. Nakon prijema lopte desnii bek ima više mogućnosti – šut prema golu, proigravanje pivotmena ili levog krila, kao i upućivanje pasa prema srednjem beku koji se sada nalazi na poziciji levog beka (slika 7).

Slika 7 – Akcija „brzog centra“ – ukrštanje bek beku

Slika 8 – Akcija „brzog centra“ – ukrštanje krila

Zaključak

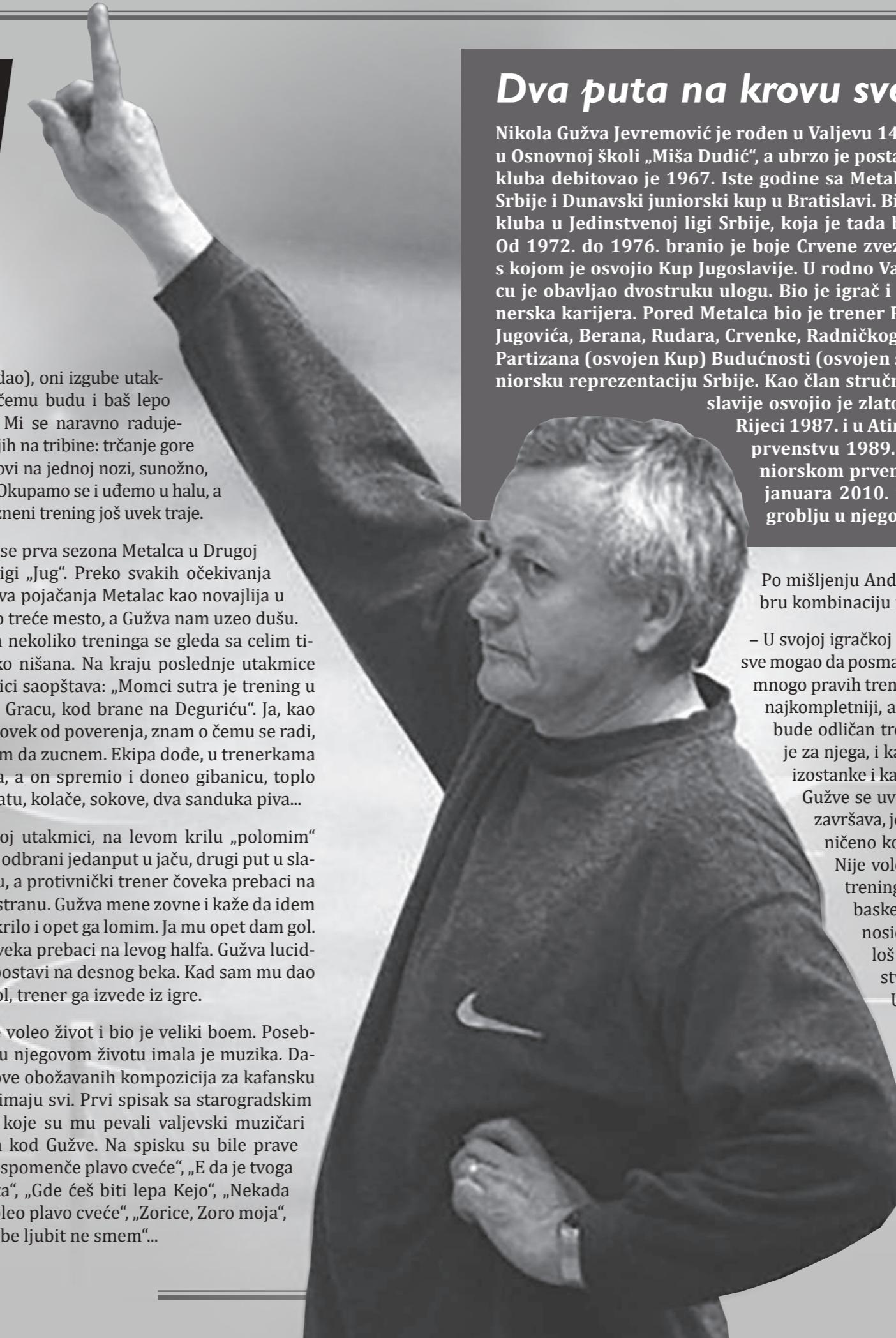
Igra „brzog centra“, nakon 22 godine primene, dospjela je visok nivo razvijenosti. Gotovo da ne postoji ekipa koja u nekom trenutku igranja nije primenila napadačku varijantu „brzog centra“ ili se barem nije branila od ovakvih akcija.

Svakako možemo konstatovati da je „brzi centar“ deo igre koji je obeležio prethodne dve decenije rukometne igre i da iz tog razloga zaslužuje veliku pažnju u analiziranju, tumačenju i daljem usavršavanju.

Literatura

1. Jordović, V. (2009). *Ubrzanje igre – razvoj „brzog centra“ i produženog kontranapada* (video materijal), Seminar RSS, Beograd.
2. Kovács, P. (2016). *Qualitative analysis XII European championship for men*, Poland, EHF
3. Kovács, P. (2018). *Qualitative analysis XIII European championship for men*, Croatia, EHF
4. Maksić, Ž. (2016). *Savremene tendencije u organizaciji kontranapada iz plitkih zonskih odbrana u rukometu*, Završni master rad, RSS
5. <http://activities.eurohandball.com/analyses>
6. <http://ihfeducation.ihf.info/Coaches/Analysis>

GUŽVIN PEČAT

Decenija je prošla otkako se u večnost preselila autentična figura našeg rukometa. Nikola Jevremović Gužva preminuo je 18. januara 2010. ostavivši neizbrisiv trag u ovom sportu kome se davao dušom i srcem čitav svoj život. Jedan od najpozvanijih da priča o liku i delu svakako je Vojislav Andrić, istaknuti društveni i sportski pregalac iz Valjeva. Poznavao je Gužvu u dušu. Bio mu je saigrač u Metalcu, svedok njegovih trenerских početaka u ovom klubu, povrh svega dugogodišnji verni prijatelj. Evociranje uspomena na Gužvu počinjemo pitanjem koja je prva asocijacija kada se pomene njegovo ime.

– Asocijacija ima više – maksimalna posvećenost rukometu, osmišljen i sistematican rad, talenat, i igrački i trenerski, neverovatna hrabrost, borbenost do poslednjeg atoma snage, strogost prema sebi i onima sa kojima je igrao i koje je trenirao, velika lucidnost, druželjubivost, iskrenost... – naviru sećanja Andrića na prvi pomen imena Nikole Gužve Jevremovića.

Čuveni valjevski profesor matematike prisetio se i mnogobrojnih anegdota iz bitisanja sa Nikolom Jevremovićem koje oživljavaju sećanja na Gužvinu specifičnost i jedinstvenost.

– Metaloplastika angažovala novog trenera Seada Hasaneffendića. Sead forsira mlađe igrače i drži Gužvu u rezervi. Šuterski deo treninga. Gužva sedi na klupi za rezervne igrače i iz sve snage baca loptu na obližnji gol. Sead ga pita: „Šta to radiš Jevremoviću?“ Gužva odgovara: „Pa zar nisi rekao da svako šutira sa svog mesta.“

– Jednu sezonu, zbog nesporazuma sa upravom kluba, igrao sam za valjevski Krušik. Imali smo zaista dobru ekipu i u nekom sparing meču koji je Gužva tražio da vidi trenutnu spremnost ekipe Metalca (on

se nije skidao), oni izgube utakmicu, pri čemu budu i baš lepo nadigrani. Mi se naravno radujemo, a on njih na tribine: trčanje gore dole, skokovi na jednoj nozi, sunožno, sklepovi... Okupamo se i uđemo u halu, a Gužvin kazneni trening još uvek traje.

– Završila se prva sezona Metalca u Drugoj saveznoj ligi „Jug“. Preko svakih očekivanja sa samo dva pojačanja Metalac kao novajlija u ligi osvojio treće mesto, a Gužva nam uzeo dušu. Poslednjih nekoliko treninga se gleda sa celim timom preko nišana. Na kraju poslednje utakmice u svlačionici saopštava: „Momci sutra je trening u 12 sati na Gracu, kod brane na Deguriću“. Ja, kao kapiten i čovek od poverenja, znam o čemu se radi, ali ne smem da zucnem. Ekipa dođe, u trenerkama i patikama, a on spremio i doneo gibanicu, toplo jagnje, salatu, kolače, sokove, dva sanduka piva...

– Na jednoj utakmici, na levom krilu „polomim“ krajnjeg u odbrani jedanput u jaču, drugi put u slabiju stranu, a protivnički trener čoveka prebací na suprotnu stranu. Gužva mene zovne i kaže da idem na desno krilo i opet ga lomim. Ja mu opet dam gol. Trener čoveka prebací na levog halfa. Gužva lucidno mene postavi na desnog beka. Kad sam mu dao i četvrti gol, trener ga izvede iz igre.

– Gužva je voleo život i bio je veliki boem. Posebno mesto u njegovom životu imala je muzika. Danas spiskove obožavanih kompozicija za kafansku upotrebu imaju svi. Prvi spisak sa starogradskim pesmama koje su mu pevali valjevski muzičari video sam kod Gužve. Na spisku su bile prave stvari: „Oj spomenče plavo cveće“, „E da je tvoga bistrog oka“, „Gde ćeš biti lepa Kejo“, „Nekada sam i ja voleo plavo cveće“, „Zorice, Zoro moja“, „Ah kad tebe ljubit ne smem“...

Dva puta na krovu sveta sa juniorima

Nikola Gužva Jevremović je rođen u Valjevu 14. jula 1950. Rukomet je počeo da trenira u Osnovnoj školi „Miša Dudić“, a ubrzo je postao član Metalca. Za seniorsku ekipu ovog kluba debitovao je 1967. Iste godine sa Metalcem je osvojio titulu juniorskog prvaka Srbije i Dunavski juniorski kup u Bratislavi. Bio je jedan od najboljih igrača valjevskog kluba u Jedinstvenoj ligi Srbije, koja je tada bila drugi rang takmičenja u Jugoslaviji. Od 1972. do 1976. branio je boje Crvene zvezde, a od 1977. do 1981. u Metalcu je obavljao dvostruku ulogu. Bio je igrač i trener. Tu je ujedno počela njegova trenerска karijera. Pored Metalca bio je trener Pelistera, Metaloplastike, Crvene zvezde, Jugovića, Berana, Rudara, Crvenke, Radničkog Fidelinke (drugo mesto u šampionatu), Partizana (osvojen Kup) Budućnosti (osvojen šampionat). Nekoliko godina vodio je juniorsku reprezentaciju Srbije. Kao član stručnog štaba juniorske reprezentacije Jugoslavije osvojio je zlato na svetskim juniorskim prvenstvima u Rijeci 1987. i u Atini 1991, bronzu na Svetskom juniorskom prvenstvu 1989. u Španiji, i peto mesto na Svetskom juniorskom prvenstvu 1995. u Argentini. Preminuo je 18. januara 2010. u 60-toj godini. Sahranjen je na Novom groblju u njegovom rodnom Valjevu.

Po mišljenju Andrića Nikola Jevremović Gužva je imao veoma dobru kombinaciju neophodnih trenerских osobina.

– U svojoj igrackoj karijeri i kasnije, kada sam kao rukometni radnik sve mogao da posmatram i iz drugog ugla imao sam priliku da sretнем mnogo pravih trenera. Ne mogu da tvrdim da je Gužva bio najbolji ili najkompletniji, ali je sigurno imao nešto što je bilo neophodno da bude odličan trener. Kada je odnos prema treningu u pitanju on je za njega, i kao igrača i kao trenera, bio svetinja. Nije tolerisao izostanke i kašnjenja. Isto tako ni zabušavanje na treningu. Kod Gužve se uvek znalo kad trening počinje, ali nikada i kada se završava, jer domari su mu ostavljali ključ od sale na neogničeno korišćenje. Imao je neverovatnu želju za pobedom.

Nije voleo da gubi. Ne samo rukometne utakmice, već ni trening utakmice, na treningu na dva gola, mali fudbal, basket, tablić, remi, domine... Taj pobednički duh prenosio je i na svoje igrače kojima je mogao da istoleriše loš dan, ali nikada malodušnost, neborbenost i odsustvo želje za pobedom. Bio je sjajan demonstrator. Umeo je da demonstrira svaki elemenat individualne tehnike. I to ne samo za bekovskih pozicija i odbrambena kretanja. Uspešno je demonstrirao i tehničke elemente krila, pivotmena i golmana – nabraja Andrić i nastavlja u jednom dahu:

– Veliku pažnju je posvećivao individualnom radu sa igračima. Igrači su kod Gužve imali pažuzu samo petnaestak dana zimi i dvadesetak dana leti. Svaku pauzu u prvenstvu koristio je za individualan rad sa igračima. Svi posle prvog ma-

Rukometni počeci

Kao trener i igrač Metalca

Kao igrač Crvene zvezde

Kao igrač Metaloplastike

Kao igrač Metalca

SP za juniore 1991.

ja raspuste ekipe. Gužva od ponedeljka do petka radi osmišljeno dva puta dnevno. Bio je odličan metodičar. Ispravljuje se tehničke greške, uče novi elementi, popravlja brzinu, snagu, skočnost... I na početku nove sezone svi se čude odakle Gužvi novi mladi i spremni igrači. O rukometu je razmišljao 25 sati dnevno. O svojim igračima, ali i o protivnicima i taktičkim zamislima razmišljao je neprestano. I kao igrač i kao trener igrao je gladom. Imao je izraženu i igračku i trenersku inteligenciju. I tražio rešenja za svaki problem, za svakog igrača. Bio je trener inovator. Živeo je za rukomet i ništa nije prepuštao slučaju – ističe Andrić i dodaje:

– Imao je specifičan skouting protivnika. U vremenima trenerskih početaka, kada nije bilo savremenog IT skoutinga, išao je da gleda protivničke ekipe ili se telefonom raspitivao kako i šta igraju. Snimao je odbranu, napad, kontru i polukontru, vraćanje iz napada, individualne karakteristike igrača (čak do sitnica: dobrih i loših strana, šta golmani brane, a šta ne...). Pripremi sastanci za utakmice su bili ilustrativni, jer smo do detalja znali šta nas i kolektivno i pojedinačno čeka. Maksimalno je kontrolisao ekipu, i to ne samo na treningu, već i u privatnom životu. Iako puki amateri, nismo smeli ni da pomislimo da izostanemo sa treninga ili da se pred utakmicu nađemo u slatkim noćnim situacijama. Posle pobeda, sve je bilo dozvoljeno, a nakon poraza teško da se čula i po neka reč. Naposletku „podvlačim“ da je učio od svih onih od kojih se imalo šta naučiti. Gužva je učio od onih za koje je znao da znaju više. Učio je gledajući i video je

pojedinosti koje drugima nisu bile dostupne. U letu 1984. godine proveo je petnaestak dana na priprema reprezentacije u Ljubljani za OI u Los Andelesu. Ono što je tamo video i naučio od Branislava Pokrajca i Zorana Živkovića bilo je pravo osveženje i za nas. Te sezone nismo samo trčali i šutirali, već leteli po terenu – napominje Andrić.

Nekadašnji savezni sekretar za sport i omladinu smatra da je srpski rukomet ostao dužan Gužvi.

– Kad god je dobio šansu, on ju je iskoristio. Bio je pomoćnik Kasimu Kamenici i Jezdi Stankoviću i oba puta učestvovao u osvajanju juniorskog prvenstva sveta. Bio je trener juniorskih selekcija Srbije i Jugoslavije i imao veoma dobre rezultate. Nikada nije dobio šansu sa seniorima. Možda zbog svog burnog temperamenta, možda zbog toga što su olimpijci iz Minhen i Los Andelesa i svetski prvaci iz Švajcarske imali prioritet. Verujem da bi takve šanse sigurno iskoristio, jer kad god je dobijao odrešene ruke i mogućnost da bira ekipu, postizao je uspehe. Za njega, a pre svega za naš rukomet, prava je šteta što nikada nije dobio makar jednu šansu u seniorskom reprezentativno rukometu – smatra Andrić.

Istiće da je Gužva ostavio dubok trag u rodnom Valjevu u kojem je proveo najveći deo svog života.

– Plodovi Gužvinog stručnog rada se protežu i do današnjih dana. Po Gužvinom receptu se radilo i kada on nije bio u Valjevu. Rad sa mlađim kategorijama se zasnivao na konceptu koji je on postavio. Repre-

zentativci Vladimir Petrić i Miki Radosavljević su direktni proizvodi njegove škole. Treneri koji su radili i koji danas rade u valjevskom rukometu (Slobodan Jokanović, Dragomir Čačić, Dušan Novokmet...) Gužvini su igrači. Međutim, ništa manji trag Gužva nije ostavio u Bitolju, Šapcu, Zvezdi i Partizanu, Beogradu, Podgorici i svuda gde je radio. Iza njega su ostajali veoma dobri rezultati, uvek iznad uslova i igračkog sastava sa kojim je raspolagao. Iz takvog rada su proistekli Nedja Jovanović, Momir Ilić, Alem Toskić, Darko Stanić ... Ipak najveći trag i u Valjevu i u svim sredinama u kojima je radio Gužva je ostavio u ljudima. Iako s njim nije bilo lako raditi, jer je bio veoma zahtevan kada su uslovi za trening i takmičenje u pitanju, ali i maksimalno angažovanje igrača, i rukometni radnici i igrači i ljudi sa kojima se u svim sredinama družio pamte ga kao strogog, ali pravdoljubivog i požrtvovanog čoveka i pravog prijatelja, što je on mnogo puta i dokazao. Sve u svemu Valjevo i Valjevcu će se truditi da sećanje na lik i delo Nikole Jevremovića Gužve nikada ne izbledi. Osam godina organizujemo Memorijalni rukometni turnir „Nikola Jevremović Gužva“. Turnir ima karakter tradicionalne sportske manifestacije, a na turniru najčešće učestvuju Gužvini klubovi: Metalac, Crvena Zvezda, Metaloplastika i Partizan. Ove godine deveti po redu turnir je zakazan za 5. i 6. septembar. Posebnom svečanošću na desetogodišnjicu Gužvine smrti obeležen je događaj posthumne dodelje plakete RS Srbije Nikoli Jevremoviću povodom 70 godina rukometa u Srbiji – napominje Andrić.

Na pitanje da li Valjevo već ima ili da li će imati u skorije vreme rukometnog trenera kalibra Nikole Gužve Jevremovića Andrić odgovara:

– Već je bilo reči o kombinaciji trenerskih osobina kojima je Gužva raspolagao. Teško je danas u Srbiji, a prema tome i u Valjevu, naći trenera koji ima tako sretno i dobro ukomponovane trenerske karakteristike. Slobodan Jokanović je iskusni i dobar trener koji je imao uspeha i sa klubovima i sa reprezentativnim selekcijama koje je trenirao. Ali on se već nekoliko godina ne bavi trenerskim poslom, što je štetna i za Valjevo i za Srbiju i za njega. Obećava Dušan Novokmet, koji je takođe rastao pod Gužvinim trenerskim okriljem. On trenutno uspešno radi u ŽRK Metalac. Budućnost će pokazati šta je poprimio od Gužvinih trenerskih veština, koliko uči i usavršava se i koji su njegovi realni trenerski domeni.

Na kraju Andrić otkriva i poreklo nadimka Nikole Jevremovića:

– Gužvin otac Jovan Jevremović – poznati valjevski kafedžija imao je nadimak Gužva. U rukometnom svetu su svi mislili da je Gužvin nadimak proistekao iz njegovog specifičnog temperamento koji ga je gonio da učestvuje, a često i izaziva gužve na terenu, ali ljudima je trebalo mnogo vremena da shvate da je to posledica njegovog borbenog karaktera, želje za pobedom i posebnog shvatanja sportske pravde do koje mu je mnogo stajalo – zaključuje Andrić. ■

PRIJATELJI ZAJEDNICE TRENERA RUKOMETNOG SAVEZA SRBIJE

 unit
www.unit-sport.net

